

Forum: Brugergruppemøde
Tid: Onsdag den 21. juni 2017, kl. 19.00
Formøde for Arbejdsgruppen kl. 18.00
Sted: Kommunalbestyrelsessalen

Deltagere: Brugergruppen
Formand Leif Pedersen
Enhedsleder Hans-Henrik Høg
Driftsleder Steen Westring
Medarbejdere fra Albertslund Forsyning og Affald & Genbrug
Afbud: Afdelingschef Susanne Kremmer
Anne Thorup Eriksen fra HOFOR
Referent: Lissi Petersen

Dato: 15. juni 2017
Sags nr.:00.22.04-P35-3-17
Sagsbehandler: lip

1. Godkendelse af dagsorden
2. Ingen orientering fra HOFOR v/Anne Thorup Eriksen

Mødesager:

3. Ingen mødesager

Yderligere orientering:

4. **Klimastrategi 2017-2025 (15 min.)**
Bilag vedlagt:
 1. Klimastrategi 2017 – 2025 (*side 3*)
 2. Klima handleplan 2017 – 2019 (*side 45*)
 3. Enhedslistens ændringsforslag til Klimastrategi 2017 – 2025 (*side 65*)
 4. Arbejdsgruppens forslag til høringssvar fra Brugergruppen til Klimastrategi 2017 – 2025 og Klima handleplan 2017 – 2019 (*side 68*)**høringsperioden løber til og med 1. august 2017**
5. **Ny afskrivningstakst for fjernvarmetilslutningsanlæg for større ejendomme (5 min.)**
Bilag vedlagt – orienteringssag – behandlet på Miljø & Byudvalget den 16. maj 2017 (*side 69*)
6. **Status på affaldsordning samt nedsættelse af ad-hoc arbejdsgruppe vedrørende stativområderne (15 min.)**
Bilag vedlagt (*side 70*)
7. **Vi fejrer, at Brugergruppen har modtaget "Den grønne initiativpris" – ca. kl. 20.00**
8. **Nye aktiviteter 2018 – Varmeforsyning, Affald & Genbrug (15 min.)**
Bilag vedlagt (*side 72*)

BY, KULTUR, MILJØ & BESKÆFTIGELSE

Byg, Miljø & Forsyning
Energi & Administration

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

- 9. Orientering om budgetprocessen 2017 (5 min)**
- 10. Evaluering af Offentliggørelsesarrangement Grønt Regnskab og Grøn Dag (5 min.)**
Bilag vedlagt (*side 76*)
- 11. Status på belyningsområdet, samt orientering fra ad-hoc arbejdsgruppen vedrørende belysning (10 min.)**
- 12. Status på Kanalprojektet (5 min.)**
- 13. Brugergruppedag/tur (10 min.)**
Forslag:
 1. Køge Kraftvarmeværk, der er en del af VEKS (Forvaltningens forslag)
 2. Kara i Roskilde (Forvaltningens forslag)
 3. Noget spændende om lavtemperaturfjernvarme (forslag fra Pia Larsen, Albertslund Vest 1) der er en mulighed i Hillerød
- 14. Orientering fra formanden**
- 15. Orientering fra Forvaltningen (5 min.)**
 - Handlingsplan for overgang til lavtemperaturfjernvarme
 - Folketingsbeslutning om "Økonomisk regulering af fjernvarmesektoren" (selskabsgørelse)
 - Er det en god ide at holde Fjernvarmens Dag i november?
- 16. Orientering fra Arbejdsgruppen**
- 17. Eventuelt**
 - Referat fra møde i Naturgruppen den 5. april 2017
Bilag vedlagt (*side 78*)

KLIMASTRATEGI 2017-2025

UDKAST

Albertslund Kommune

FORORD

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Steen Christiansen'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal flourish at the end.

Steen Christiansen
borgmester

INDHOLD

Forord	03	Genanvendelse	20
Hvorfor nye klimamål i Albertslund?	06	Transport	23
Klimastrategiens plads i kommunen	07	Kommunen som klimavirksomhed	26
Byudviklingen former det bæredygtige lokalsamfund	08	Kommunale bygninger	26
Borgersamarbejde – medbestemmelse og interaktion	08	Udebelysning	29
Erhvervssamarbejde – test og demonstration	08	Kommunal transport	30
Tværkommunalt samarbejde	08	Kommunal genanvendelse	32
Digitale klimaløsninger	08	Kommunale indkøb	33
Deleøkonomi	09	Opfølgning på klimamålene	34
Lokal fødevareproduktion	09	3-årige handleplaner	34
Klimatilpasning og grønne områder	09	Kommunikation af klimaindsatsen	34
Vores indsats i praksis – eksempler fra byudviklingen	09	Den lokale miljøledelse	34
Milepælene på den miljøpolitiske vej	10	Bag om CO₂ reduktionerne	36
Hvad har vi opnået siden sidst?	11		
Hvilken indflydelse har vi som kommune på klimaet? ...	12		
Overblik over klimamålene	14		
Klimamålene 2017-2025	16		
Energiforsyning og -forbrug	16		
Elforsyning	16		
Varmeforsyning	18		
El- og varmekonsum	19		

HVORFOR **NYE KLIMAMÅL** I ALBERTSLUND?

Klimastrategi 2017-2025 samler tråden op efter Klimaplan 2009-2015, der var Albertslund Kommunes første klimaplan. Ambitionen med Klimastrategi 2017-2025 er at fastsætte kommunens mål for reduktion af drivhusgasser frem til 2025 med en helhedsorienteret plan, der bidrager til at løse klimaproblemet og samtidig udvikler Albertslund til en bæredygtig by med fingeren på fremtidens puls.

Forudsætningerne for at arbejde med klimaudfordringerne har ændret sig siden vores første klimaplan i 2009:

- **Den bæredygtige omstilling skaber arbejdspladser:** At arbejde med klima er ikke kun et spørgsmål om at tage ansvar for vores miljø og medmennesker. Det er også en driver for innovation og vækst. I Albertslund løber vi allerede med bolden og vi vil gerne spille sammen med endnu flere virksomheder og vidensinstitutioner i de kommende år.
- **Digitale løsninger skal fremme den bæredygtige omstilling:** Ved at udnytte de digitale løsninger kan vi kombinere teknologi og høje miljøkrav på en gavnlig måde for borgerne i Albertslund. Samtidig kan løsningerne bidrage til jobs og udvikling i kommunen.
- **Det tværkommunale samarbejde udvides:** Albertslund har været forgænger for tværkommunale samarbejder som Gate 21 og Green Cities. I de kommende år tilpasser vi netværket til de nye muligheder; fra letbanen og LOOP city samarbejdet, til digital belysning og innovationspartnerskaber i samarbejde med danske og svenske kommuner.

Disse forudsætninger danner grundlag for de enkelte indsatsområder beskrevet i strategien.

Internt skal Klimastrategi 2017-2025 sikre, at vi har fremadrettede klimamål for alle relevante områder. Klimamålene er et væsentligt grundlag for det grønne regnskab, hvor vi følger kommunens påvirkning af miljøet, herunder vores udledning af CO₂. Det har vi gjort siden 1992 og det vil vi blive ved med at gøre. Det grønne regnskab er basis for politiske beslutninger, vores redskab til at se om vi lever op til de mål, vi sætter os og en vigtig platform for at formidle kommunens miljø- og klimaarbejde.

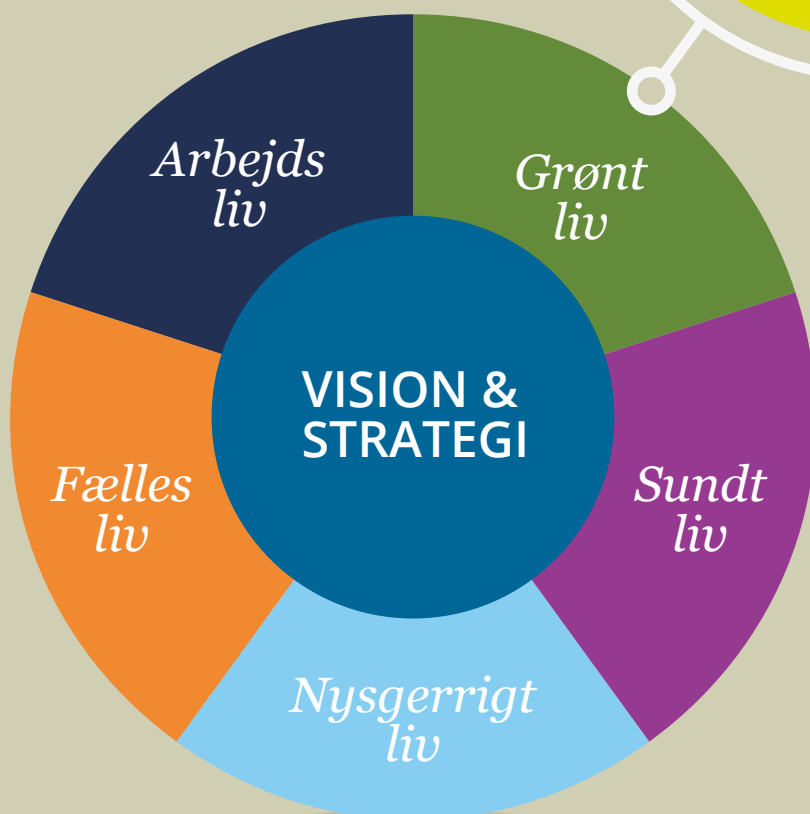
Eksternt spiller Klimastrategi 2017-2025 ind i flere af de netværk, vi som kommune indgår i. Klimamålene er basis for vores medlemskab af Global Covenant of Mayors for Climate and Energy og Danmarks Naturfredningsforenings Klimakommune. Klimamålene er også vores bidrag til en fælles regional energiplan som udvikles i det tværkommunale netværk Energi på Tværs.

KLIMASTRATEGIENS PLADS I KOMMUNEN

Albertslunds Klimastrategi har afsæt i kommunens Vision & Strategi, hvor grønt liv beskriver den politiske ramme for byens bæredygtige udvikling.

Klimastrategien tager udgangspunkt i de eksisterende planer for sektorerne og rummer samtidig de klimamål, som nye sektorplaner og -strategier skal forholde sig til.

Klimastrategien står på skuldrene af internationale, nationale og regionale målsætninger, som vi bidrager til at løfte. Beskrivelsen af hver sektor vil uddybe vores forpligtigelser og de samarbejder, vi indgår i.

FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

Global Covenant of Mayors for Climate and Energy

DNs Klimakommune og Klimakommune Plus

Den globale Paris Aftale

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi

EUs 2020 Plan

BYUDVIKLINGEN FORMER **DET BÆREDYGTIGE** LOKALSAMFUND

Albertslund som bæredygtig by har klima i fokus. Derfor ser vi i udviklingsplaner, kommuneplan og lokalplaner på hvilke krav, muligheder og metoder, der kan fremme klimaløsninger i den samlede byudvikling.

Når vi udvikler byen favner vi de mange forskellige klimatiltag og beslutter hvilke vi kan gøre bedst brug af de enkelte steder for at nå vores klimamål. Det kan være energi- og CO₂ reduktion, fællesskaber omkring affaldshåndtering og ressourceforbrug, de bedste muligheder for at gå og cykle, bæredygtige materialevalg, klimavenlig regnvands-håndtering, beplantning i klimarobuste grønne områder, belysning, grønne tage og facader. Vi har også fokus på hvordan certificeringsordninger og involvering af borgere og andre relevante aktører skaber nye veje til at udvikle den klimabevidste by. Alt sammen for at give borgere og erhvervsliv den bæredygtig by som ramme for familie- og arbejdsliv.

BORGERSAMARBEJDE – MEDBESTEMMELSE OG INTERAKTION

Borgerne er brugere af kommunens infrastruktur og faciliteter, og de er forbrugere af el og varme med et CO₂ fodaftryk. Vi har succes med at samarbejde målrettet med borgere med et højt energiforbrug, og iværksætter løbende en række tiltag målrettet borgere i samarbejde med Agendacenteret. Et andet eksempel er de nye ordninger om affaldssortering, hvor vi samarbejder med grundejerforeningerne om at vælge de bedst egnede sorteringsløsninger til netop deres område.

ERHVERVSSAMARBEJDE – TEST OG DEMONSTRATION

Vi har en lang tradition for at samarbejde med virksomheder omkring energibesparende tiltag til glæde for begge parter, men også for at understøtte opstarten af nye virksomheder og opdyrke nye bæredygtige forretningsområder. Et eksempel er DOLL hvor virksomheder tester lysteknologi i det offentlige rum, som kan kvalificere de løsninger, der udrulles i takt med at byens udebelysning moderniseres. I det nye Kongsholmcenter testes i et virksomhedssamarbejde intelligent styring af alle bygningsfunktioner inklusive varme, lys og el.

TVÆRKOMMUNALT SAMARBEJDE

Det ligger i Albertslund Kommunes DNA at indgå i de netværk, der løfter den grønne dagsorden. Udover at indgå i DN's Klimakommune og Global Covenant of Mayors for Climate, hvor vi forpligter os på klimamålene, deltager kommunen også i en række netværk og projekter, der er med til at understøtte opnåelsen af målene. Albertslund er med i front på Region Hovedstadens indsats for fødevareerhvervet, digital infrastruktur og fælles datahub i Greater Copenhagen. Vi er også særligt aktive i Gate 21, der blev oprettet af Albertslund Kommune i 2009 og siden er vokset til en netværksorganisation med størstedelen af de sjællandske og enkelte svenske kommuner, der samarbejder med erhvervsliv og forskningsinstitutioner om at udvikle, afprøve, demonstrere og implementere nye løsninger inden for klima, energi og miljø.

DIGITALE KLIMALØSNINGER

Albertslund står foran en massiv byfornyelse i de kommende år, mens der samtidigt bygges nyt flere steder i kommunen. I forlængelse af kommunens prioritering af miljørigtige løsninger, er digitale løsninger et vigtigt redskab til at nedbringe ressourceforbruget. Digitale løsninger bidrager desuden til en hverdag, hvor arbejdsopgaverne kan løses mere effektivt, når de forskellige komponenter i byen kommunikerer med hinanden og med kommunens ansatte.

Vi ved således, hvornår en skraldespand reelt skal tømmes, om belysningen skal nedtones fordi der ingen mennesker er på stierne, eller hvor i trafikken vi skal sætte ind for at dæmpe støj- eller luftforurening hvis det er muligt. I DOLL Living Lab tester vi de forskellige løsninger, inden vi skalerer dem op, og implementerer dem i hele byen.

Kommunens nye udendørsbelysning giver mulighed for sensorbaseret datafangst og med kommunens interne dataapparat kan disse data anvendes i alle grene af organisationen. Vi eksperimenterer også med indendørs LED belysning, hvilket udover øget energieffektivitet kan bidrage til større trivsel indendørs på vores skoler, kontorer og plejehjem. Ud over at sikre en infrastruktur, der kan bære fremtidens digi-

VORES INDSATS I PRAKSIS – EKSEMPLER FRA BYUDVIKLINGEN

Vi bidrager til en CO₂ neutral energiforsyning

Når Varmeplan Hovedstaden løfter en stor del af klima-ambitionerne for os ved at love os CO₂ neutral varme i 2025 og elforsyning bliver mere og mere fossilfri, bidrager vi med at etablere lavtemperaturfjernvarme og energioptimere bygninger og boliger, så vi er rustet til fremtidens energisystem med mere vedvarende energikilder, hvor el i højere grad anvendes til varmeproduktion. Ved at energioptimere bygninger og boliger understøtter vi både højere livskvalitet og gør vores til, at der ikke bliver investeret i flere energianlæg end nødvendigt. Den vedvarende energi er ikke gratis, og kunsten er derfor at finde balancen mellem energiforbrug og energibesparelser.

Vi søger nye løsninger i fællesskab

Når vi køber ind vil vi fremover i stigende grad indgå innovationspartnerskaber, når der skal findes svar på kommunens udfordringer. Det kan være i lille skala når studerende, borgere og start-up virksomheder inviteres til at finde løsninger, der styrker fællesskabet, iværksættertrangen eller den energibevidste borger. Og det kan være i stor skala med etablerede virksomheder, universiteter og andre kommuner, når der søges løsninger til energieffektiv udebelysning og miljøvenlig transport.

Vi samarbejder om mere genanvendelse

Når vi indfører affaldssortering i syv fraktioner leder vi sammen med virksomheder og andre kommuner efter de bedste løsninger til at sortere og genanvende fraktionerne. Vi samarbejder med nabokommunerne om afhentning af fraktionerne, så CO₂ udledningen fra renovationsbilerne reduceres og det kan svare sig kun at køre, når affaldsspandene er fulde. Og vi skaber sammen med andre kommuner volumen i affaldsfraktionerne, der gør det interessant for virksomheder at udvikle innovative forretningskoncepter til formålet.

Vi byudvikler for fremtiden

Når vi opfører nyt byggeri, byudvikler eller fornyer udebelysningen går vi i dialog med arkitekter, entreprenører og andre om at udvikle byområder, der bygger bro mellem social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Hvordan skaber vi de største incitament til at tage cyklen eller delebil fremfor den private bil? Hvilke materialer og beplantning skal vi vælge for at indeklima, tryk og energieffektivitet og klimatilpasning går hånd i hånd? Vi inviterer vi virksomheder til at teste fremtidens løsninger. Et sundt erhvervs miljø og en bæredygtig byudvikling skal ikke bare bidrage til at løfte klimadagsordenen, men også skabe flere arbejdspladser og gøre det attraktivt for børnefamilier og højtuddannet arbejdskraft at bosætte sig i Albertslund.

tale løsninger, arbejder vi også med at realisere nogle af de gevinster, som data kan give. Data skal i endnu højere grad være en del af beslutningerne på strategisk såvel som på operationelt plan. Vi tilslutter os Region Hovedstadens arbejde for et fælles datahub, hvor offentlige data opsamles, sikres og deles. Det fælles datahub skal understøtte et bedre samarbejde mellem eksisterende digitale indsatser og living labs. Målsætningen er, at 75% af regionens kommuner i 2020 deler data via den fælles datahub.

DELEØKONOMI

Deleøkonomi er nationalt en forholdsvis ny tendens, men har i mange år været båret af aktive borgere og Agendacenteret i Albertslund. I de kommende år vil vi synliggøre og understøtte lokale defællesskaber. Det kan være fællesskaber på tværs af institutioner, borgere og virksomheder med materiel, lokaler, transport og fødevarer.

LOKAL FØDEVAREPRODUKTION

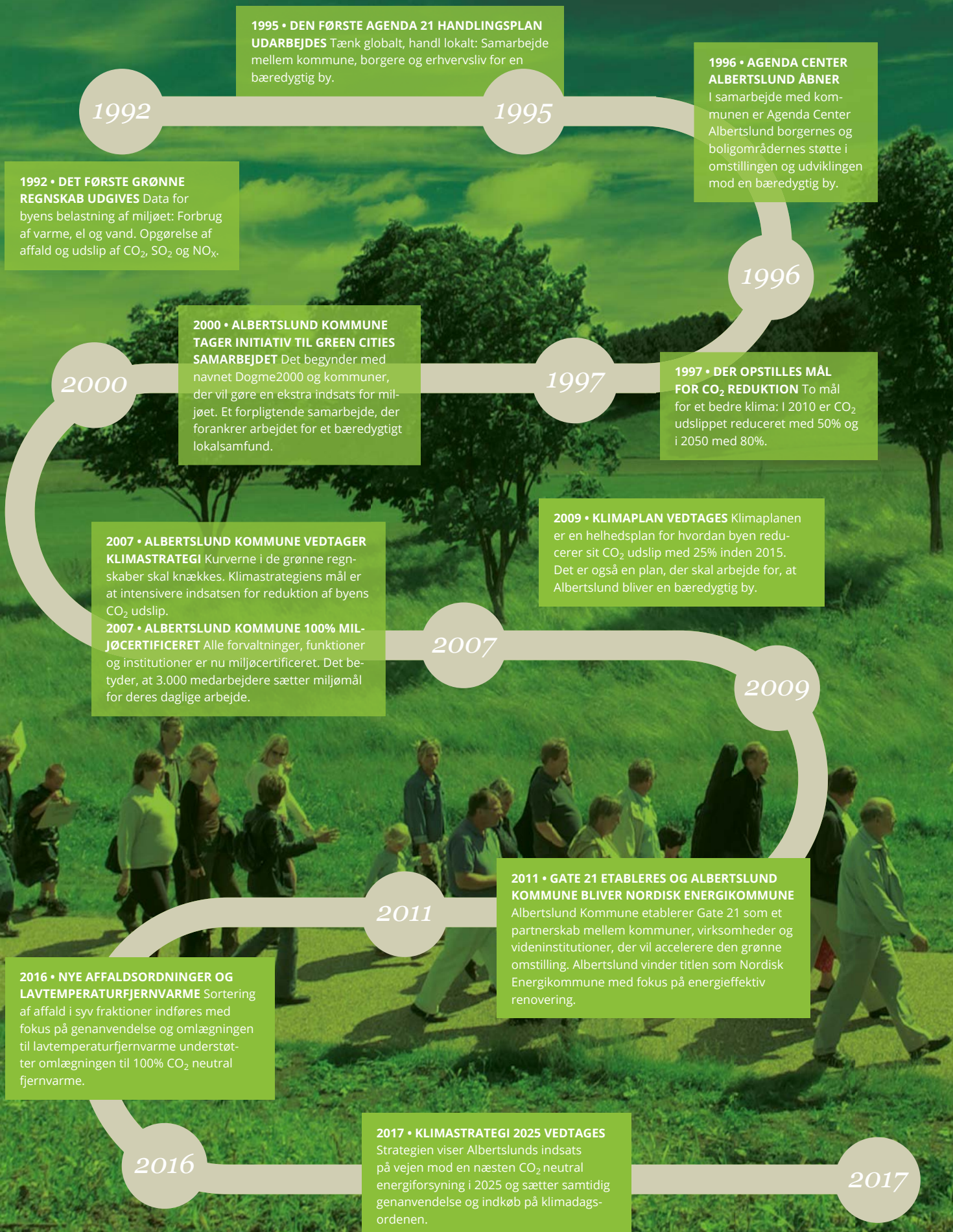
Vi vil i de kommende år afsøge fremtidens svar på udfordringer med fødevarerforsyning og -sikkerhed, der på et globalt plan kalder på nytænkning, bæredygtig produktion og lokale løsninger. Målet er at 1)

trække fødevarerproduktion ind i byerne, 2) understøtte stærke dyrkningsfællesskaber 3) integrere fødevarerproduktion i byens grønne miljø og klimaløsninger. Lokal fødevarerproduktion og –forbrug nedsætter CO₂ udledningen ved transport af fødevarer og fremmer CO₂ deponeringen, hvis tage og facader udnyttes til fødevarerproduktion. Samtidigt er håbet at innovative samarbejder om lokal fødevarerproduktion vil kunne bidrage til nye løsninger med recirkulering af vand, varme og næringsstoffer som det ses i Albertslund Kommunes Urban Farming strategi.

KLIMATILPASNING OG GRØNNE OMRÅDER

Klimatilpasning er ikke en del af Klimastrategien, men understøtter en CO₂ reduktion ved at grønne og våde områder som binder CO₂, genetableres i kommunen og grønne tage og vægge på bygninger prioriteres i byudviklingen. Flere våde områder er anlagt eller under udarbejdning med fokus på at bortlede regnvand, skabe grønne rekreative områder og bæredygtige vandkredsløb.

MILEPÆLENE PÅ DEN MILJØPOLITISKE VEJ

HVAD HAR VI OPNÅET SIDEN SIDST?

Albertslund fik sin første klimaplan i 2009. Siden da er meget vand løbet gennem Store Vejle Å. Her følger et overblik over, hvordan det er gået med at nå målene:

Målet om CO₂ reduktion nået to år før tid

I Klimaplanen 2009-2015 var målet en CO₂ reduktion på 25% i 2015 i forhold til 2006. Vi kunne i 2015 fremvise et grønt regnskab med en CO₂ reduktion på 27% siden 2006.

Den positive udvikling skyldes især, at elproduktionen men også fjernvarmen er blevet mindre CO₂ belastende. Danmark sætter nye standarder for vindmølleproduceret el, samtidig med, at Avedøreværket er overgået til biomasse. De rekordvarme temperaturer i 2014 og relativt høje temperaturer i 2015 har også betydet mindre energiforbrug.

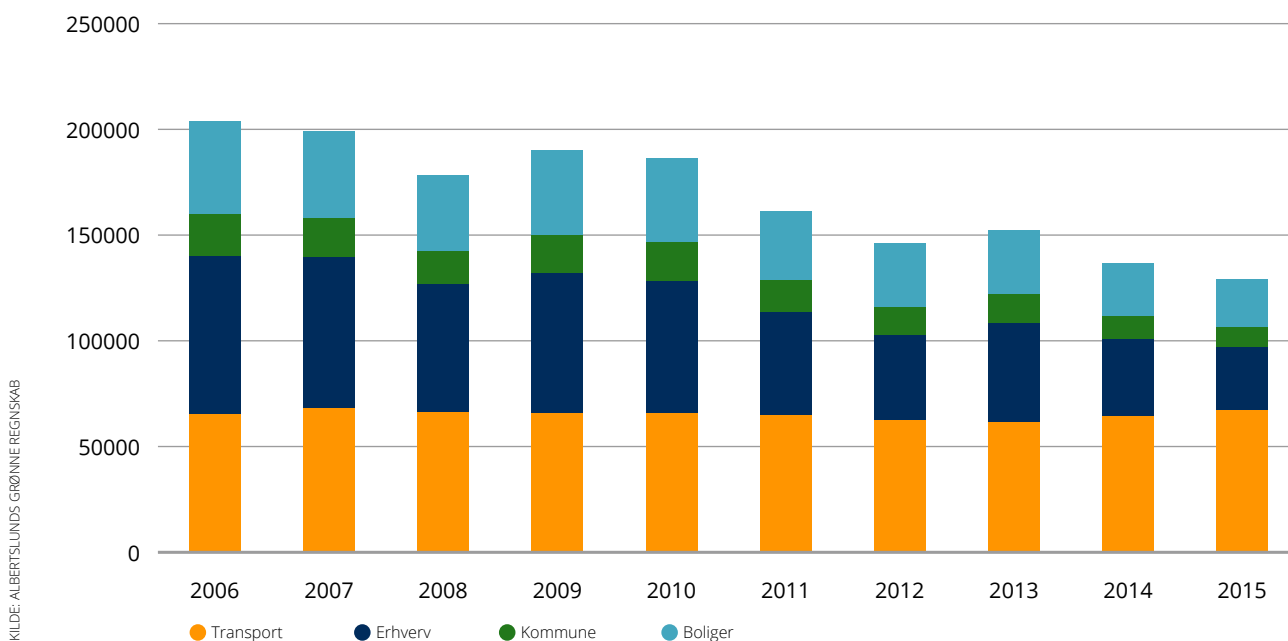
De store CO₂ udledere: Transport og erhvervsliv

Sammenholdt med udviklingen siden 2006, er udledningen af CO₂ faldet på næsten alle områder. De mest CO₂ udledende sektorer i kommunen er Transport og Erhvervsliv: I 2015 stod transporten og erhvervslivet for henholdsvis 50% og 23% af den samlede CO₂ udledning i Albertslund.

Målet for erhvervslivet om en reduktion på 28% i forhold til 2006 blev indfriet allerede i 2011.

Transportsektoren har haft en stigning i CO₂ udledningen på 3%, og nåede ikke målet om maksimalt 57.000 tons udledt CO₂ per år inden 2015. Udfordringen på transportområdet skyldes især den øgede gennemgående trafik som følge af udvidelsen af motorring 4 og åbningen af anden etape af Frederikssundsmotorvejen. Fremadrettet vil kommunen opføre den gennemgående trafik for sig, så det er muligt at følge udviklingen i indsatsen overfor lokal- og oplandstrafik med ærinde i kommunen.

Udviklingen i CO₂ udledning i Albertslund, 2006-2015.

CO₂ UDLEDNINGEN ER OPGJORT MED ENERGISTYRELSENS CO₂ BEREGER, DER VAR TILGÆNGELIG FOR KOMMUNER FREM TIL 2015.

HVILKEN INDFLYDELSE HAR VI SOM KOMMUNE PÅ KLIMAET?

Klimastrategi 2017-2025 sætter mål og overordnede tiltag for reduktion af udledning af drivhusgasser (CO₂, metan og lattergas) for områder hvor vi har direkte indflydelse på CO₂ udledningen. Det drejer sig om de kommunale bygninger, udebelysningen, varmforsyningen, genanvendelse af affald og den lokale transport. Vi har også direkte indflydelse på den miljødelse, der bliver varetaget på de kommunale institutioner, men det er vanskeligt at sætte konkrete CO₂ mål for det arbejde. Det samme gælder de kommunale indkøb, hvor CO₂ belastningen for de enkelte varegrupper endnu ikke er synlig.

Elforsyningen sker via et internationalt samarbejde, men vi kan godt ud fra nationale målsætninger sætte lokale mål for CO₂ reduktionen, ligesom vi også har indflydelse på forbruget. Det samme gælder transporten, der via motorveje og jernbane skræver sig gennem kommunen.

Som kommune kan vi understøtte at borgerne udleder mindre CO₂ fra varmeforbruget. Vi spiller en mindre rolle i borgernes valg af transport, men kan dog arbejde med flere tiltag, der fremmer brugen af kollektiv transport og cyklisme. Vi har mulighed for at inspirere borgernes valg af fødevarer ved at stille krav om økologi i alle institutioner.

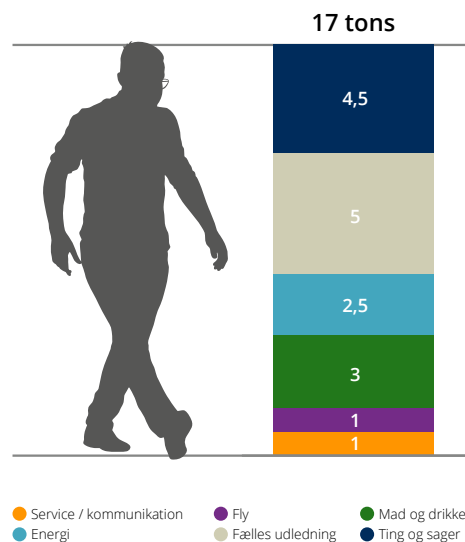
Figuren viser, hvor meget drivhusgas, vi udleder omregnet til tons CO₂ per dansker om året i gennemsnit. I alt bliver det til 17 tons per dansker. Af de 17 tons er det kun de 2,5 tons, altså ca. 15%, CO₂ udledt fra energiforbrug (bil, el og varme), vi som kommune har en vis indflydelse på¹.

Alligevel tror vi på, at vi kan påvirke det private forbrug af varer ved at understøtte fællesskab og nære relationer i kommunen. Det er allerede én af grundstenene i Albertslund og det er et nøgleord i deleøkonomien, som både rummer genbrug, delebiler, madfællesskaber – tiltag som ikke bare kan være til gavn for borgere og klimaet, men som og-

så kan være udgangspunkt for nye forretningsmodeller. Forudsætningen for at deleøkonomien har en klimaeffekt, er at den medvirker til at nedsætte vores forbrug af materielle ressourcer. Vi vil også som kommune bruge vores indkøb til at efterspørge bæredygtige varer og tjenester, der dermed gradvist bliver mere tilgængelige for alle.

Hvis vi skal holde den globale temperaturstigning under 2 grader, skal vi i 2050 ned på en udledning på ca. 2-3 tons CO₂ pr. verdensborger². Som kommune kommer vi i fremtiden til at tage stilling til, hvordan vi vil samarbejde med borgerne om at ændre det private forbrug, hvis vi for alvor skal gøre en forskel for CO₂ udledningen.

Udledning af CO₂ per dansker om året

KILDE: CONCITO 2014

1 'Service og kommunikation' dækker over telefon, aviser, teatre, biografteatre, restauranter, forsikringer, banker, fagforeninger, støtte til ngo'er etc. 'Fly' dækker fly til privat ferie (arbejdsrelateret flyvning er lagt ind i de produkter man producerer, hvad enten dette er en vare eller offentlig service). 'Mad og drikke' dækker ens eget privatforbrug, men ikke kantiner og lignende. 'Energi' dækker udledning fra olie og naturgas til varme, brændstof til bil, elektricitet og fjernvarme. 'Ting og sager' dækker materielle goder – for eksempel tøj, bolig og fremstilling af ens bil. Fælles udledning fra alle danskere på 5 tons CO₂-ækvivalenter/år, som dækker over det offentlige forbrug (skoler, hospitaler, universiteter, ministerier, politi, forsvar etc.) og al infrastruktur som veje, broer, offentlig transport, vandforsyning og spildevandsafledning, fibernet, fjernvarmenet, naturgasnet, høj- og lavspændingskabler, energispild i energiforsyning og produktion m.m.

2 Forskerne i FN's klimapanel (IPCC) mener, at to graders temperaturstigning er grænsen for, hvad naturen kan tåle, før klimaforandringerne bliver alvorlige og ukontrollerbare.

// Hvis vi skal holde den globale temperaturstigning under 2 grader, skal vi i 2050 ned på en udledning på ca. 2-3 tons CO₂ pr. verdensborger //

OVERBLIK OVER KLIMAMÅLENE

KLIMAMÅL FOR ALBERTSLUND

ENERGIFORSYNING OG -FORBRUG

CO₂ mål 2025: Vi udvikler varmeforsyningen, så den er CO₂ neutral inden udgangen af 2025. Det svarer til en reduktion på 25.812 tons CO₂. Vi reducerer CO₂ udledningen fra elforbruget med 88% i 2025 i forhold til 2015, svarende til 54.626 tons CO₂. Reduktionen tilskrives primært de nationale omlægninger til mere vedvarende energi, mens vores lokale indsatser nedenfor understøtter et lavere varmeforbrug.

Vores primære indsatser er:

- Der indføres lavtemperaturfjernvarme inden 2025
- Der implementeres fjernaflæste målere og variable varmetakster

GENANVENDELSE

CO₂ mål 2025: Vi udsorterer 65% af metal, papir, pap, træ, plast, glas og mad til genanvendelse i 2025. Det svarer til 7.516 tons CO₂.

Vores primære indsatser er:

- Ressourcerne skal ud af affaldet så de kan genanvendes i nye produkter.
- Problemstofferne skal ud af affaldet, så de ikke forurener genanvendeligt affald.
- Kommunikation skal skabe handling og være med til at sikre at vi alle – borgere, institutioner og virksomheder – bidrager til at nå målene.

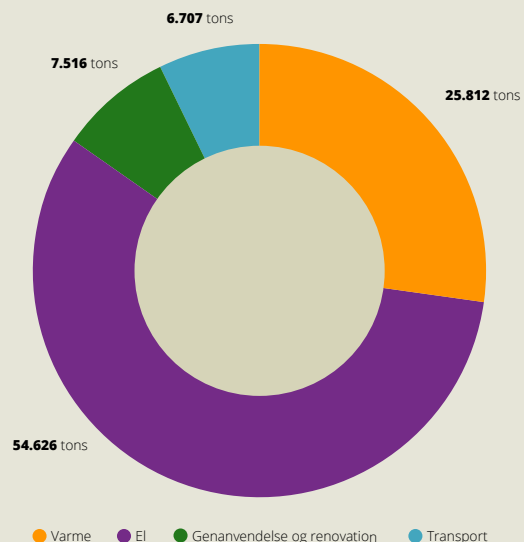
TRANSPORT

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂-udledningen fra al transport i kommunen med 10% svarende til 5.700 tons. Vi reducerer CO₂-udledningen fra lokal transport (uden motorveje) med 15% svarende til 4.500 tons i forhold til 2015.

Vores primære indsatser er:

- Transportsektoren skal være CO₂ neutral i år 2040
- Cyklen udgør 25% af alle ture i 2020 (status 2015: 20%)
- Cyklen udgør 35% af alle ture til arbejde/uddannelse i 2020 (status 2015: 25%). Gerne i kombination med kollektiv transport
- Minimum 65% af borgerne cykler dagligt eller ugentligt (status 2015: 59%)

I figuren ses den samlede CO₂ reduktion i perioden 2015-2025 fordelt på sektorer:

Den samlede CO₂ reduktion i perioden 2015-2025 forventes at være 98.954 tons CO₂

KLIMAMÅL FOR KOMMUNEN SOM VIRKSOMHED

KOMMUNALE BYGNINGER

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen for de kommunale bygninger med 91% i perioden 2015-2025. Det svarer til 4.042 tons CO₂. 15% reduktion i elforbruget og 15% i varmemeforbruget bidrager til den høje målsætning, mens den yderligere reduktion tilskrives de nationale omlægninger til mere vedvarende energi.

Vores primære indsatser er:

- Vi bygger nyt efter bygningsklasse 2020
- Vi optimerer bygningsmassen så vi får færre bygninger, der er bedre udnyttet og i bedre stand
- Vi nedbringer energiforbruget med digital styring og LED
- Vi reducerer varmemeforbruget med 15% og elforbruget med 15%

UDEBELYSNING

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen fra udebelysning med 88% i 2025 i forhold til 2015. Det svarer til 446 tons CO₂. Omlægningen til LED medfører en halvering af elforbruget, mens den yderligere reduktion tilskrives de nationale omlægninger til mere vedvarende energi.

Vores primære indsatser er:

- Vi udskifter al udebelysning til LED
- Vi benytter lyspunkter som infrastruktur for digitale tiltag
- Vi inddrager borgerne i armaturvalg og lysstyring i boligområderne

KOMMUNAL TRANSPORT

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen fra kommunal transport med 44% i 2025 i forhold til 2015. Det svarer til 45 tons CO₂.

Vores primære indsatser er:

- Vi udskifter kommunens biler til elbiler
- Vi optimerer og udvider kommunens beholdning af elcykler
- Vi efterspørger ældre transportløsninger

Den samlede CO₂ reduktion for kommunen som klimavirksomhed i perioden 2015-2025 forventes at være 5.285 tons CO₂

KOMMUNAL GENANVENDELSE

CO₂ mål 2025: Vi udsorterer 65% af metal, papir, pap, træ, plast, glas og mad til genanvendelse i 2025. Det svarer til 752 tons CO₂.

Vores primære indsatser er:

- Vi er forbillede for affaldssortering og genanvendelse af ressourcerne for kommunens borgere
- Vi arbejder miljøpædagogisk med affaldssortering og genanvendelse

INDKØB

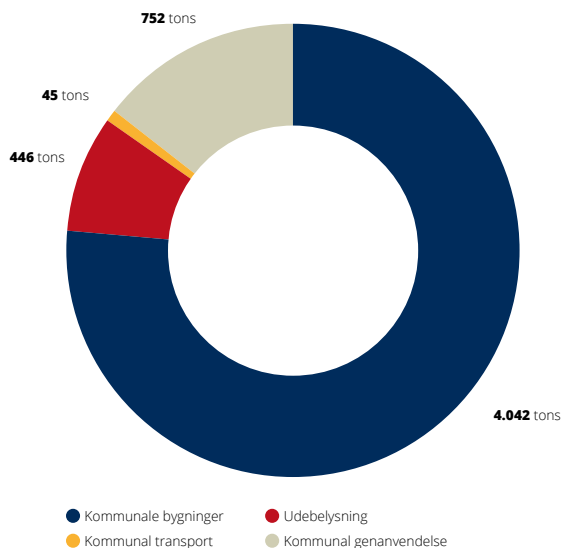
Produktion og forbrug af produkter er én af de største kilder til CO₂ udledning, men da vi ikke pt. har en mærkningsordning i Danmark, der viser CO₂ udledningen for varer, er det ikke muligt for os at have konkrete mål for at reducere CO₂ udledningen for kommunale indkøb.

Vi har i stedet fokus på:

- Vi bruger mærkningsordninger så kommunens indkøbere får lettere ved at købe miljøvenligt ind
- Vi bruger vores efterspørgsel i innovationspartnerskaber

Den forventede CO₂ reduktion for kommunen som klimavirksomhed vises fordelt på sektorer i figuren. Da vi ikke har CO₂ reduktionsmål for indkøb, er disse ikke medtaget i oversigten, men indgår i klimastrategien.

CO₂ reduktion 2015-2025 for Kommunen som klimavirksomhed

ENERGIFORSYNING OG -FORBRUG

CO₂ mål 2025: Vi udvikler varmeforsyningen, så den er CO₂ neutral inden udgangen af 2025. Det svarer til en reduktion på 25.812 tons CO₂. Vi reducerer CO₂ udledningen fra elforbruget med 88% i 2025 i forhold til 2015, svarende til 54.626 tons CO₂.

Mål for energiforsyning og -forbrug:

- Der indføres lavtemperaturfjernvarme inden 2025
- Der implementeres fjernaflæste målere og variable varmetakster

Omstillingen til en fossilfri energiforsyning er det område, der har størst betydning for vores CO₂ udledning som kommune. Albertslund har ikke egen CO₂ neutral energiproduktion og investerer heller ikke i energiproduktion udenfor kommunegrænserne, men vi er en del af en fælles varme- og elforsyning.

Region Hovedstaden har en målsætning om CO₂ neutral el- og varmeforsyning i 2035, mens Regeringens målsætning er uafhængig af fos-

sile brændsler i 2050 (50% i 2030). Det danske 2050-mål skal sikre, at Danmark lever op til EU's mål om 80-95% reduktion af drivhusgasser i 2050.

Albertslunds største bidrag til denne udvikling ligger i at begrænse el- og varmeforbruget og optimere fjernvarmesystemet. Vi indfører lavtemperaturfjernvarme i fjernvarmenettet og bortsorterer plast fra vores affald. Samtidig gennemfører vi energioptimeringer af både boliger og net.

De fleste eksperter er enige om, at fremtiden peger på et sammenhængende energisystem baseret på vedvarende energikilder: Vind, sol, bølger og geotermi. Et energisystem der integrerer el, varme og transport. I Albertslund vil vi bidrage til udviklingen af et sammenhængende energisystem ved at teste lokale, sammenhængende løsninger for transport og energilagring.

ELFORSYNING

Vores elforsyning er afhængig af nationale og internationale beslutninger. I 2015 udgjorde vind, vand og sol 58% af elforsyningen og med stigende mængder biomasse og den øgede genanvendelse af plast, kan den fossilfri energiandel forventes at stige i de kommende år.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Investeringer i en fossilfri elforsyning?

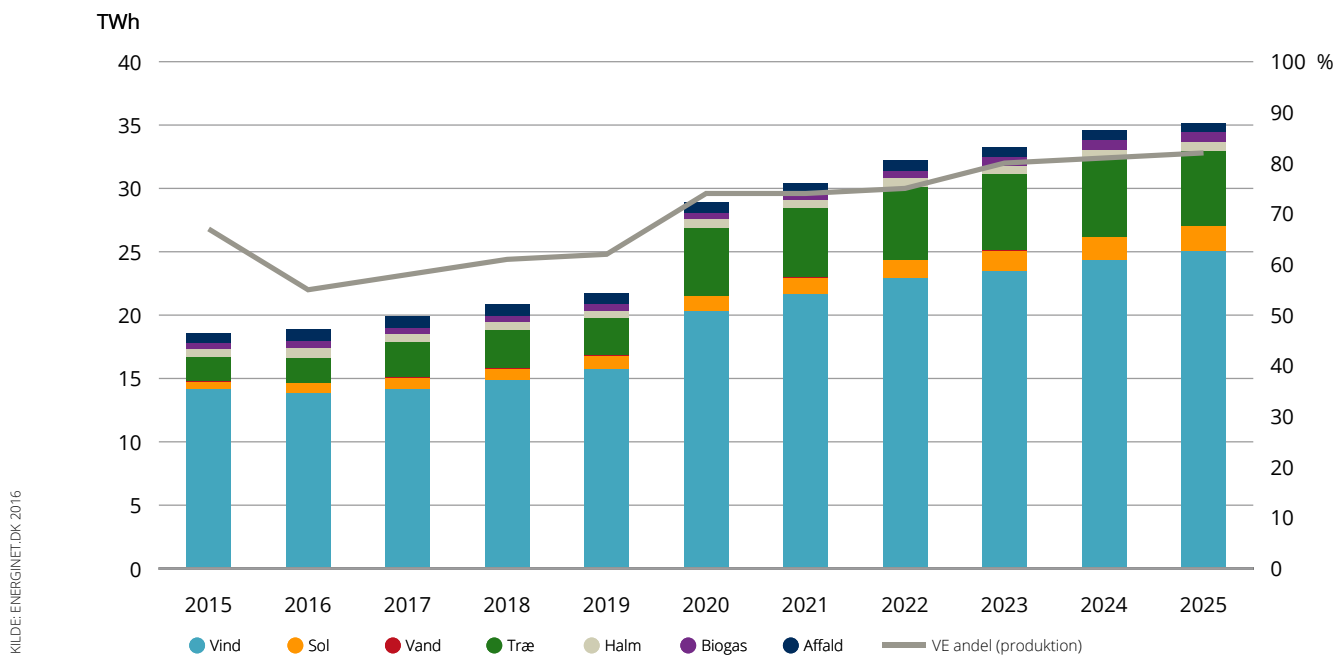
Vi har ikke direkte indflydelse på den elektricitet der kommer ud af vores stikkontakter. Men vi kan som flere andre kommuner kompensere for den fossilholdige andel i elforsyningen. Det kan ske ved at reducere CO₂ udledning uden for kommunegrænserne, ved at modregne eksport af CO₂ neutral energiproduktion eller ved at købe såkaldt 'grøn strøm'. Det har flere gange været undersøgt om vi kan blive producen-

ter af vedvarende energi – vindmøller og solceller har været indtænkt i flere projekter, men har ikke vist sig at være hensigtsmæssige. Vi vil i de kommende år dels holde øje med rammevilkårene for vedvarende energiproduktion og dels undersøge, om vi vil indkøbe grøn strøm eller investere i CO₂ reduktion udenfor kommunen. Overvejelserne skal holdes op imod den udvikling, der alligevel finder sted nationalt og internationalt, hvor elektriciteten gradvist bliver mere CO₂ neutral.

Figuren viser den forventede udvikling i elproduktionen for vedvarende energikilder frem til 2023. Kurven på figuren viser hvor stor en andel af den samlede elproduktion, der er baseret på vedvarende energikilder i de enkelte år (aflæses på højre akse). VE-andelen af den danske elproduktion forventes således at blive forøget til omkring 84% i løbet af de næste 10 år. Hvis scenariet holder, vil vi således skulle kompensere for 16% fossilholdigt el i 2025, hvis vi ønsker en CO₂ neutral elforsyning.

Forventet udvikling i elproduktion fra vedvarende energikilder, 2015-2025

KILDE: ENERGINET.DK 2016

VARMEFORSYNING

Fjernvarmen dækker 88% af det totale varmebehov i Albertslund Kommune. Al fjernvarme købes fra VEKS, der lejer og styrer kommunens kedler på varmeværket. I 2016 er 51% af fjernvarmen CO₂ neutral.

Vores varmforsyning omstilles i samarbejdet mellem varmeselskaberne VEKS, CTR og HOFOR som i Varmeplan Hovedstaden beskriver, hvordan fjernvarmesystemet kan blive CO₂ neutralt i 2025. Dette gøres primært ved at omstille de store kraftvarmeværker fra fossile brændsler til biomasse og gøre affaldsvarmen CO₂ neutral ved at udsortere plast.

Ved at etablere lavtemperaturfjernvarme og samtidig gennemføre energioptimeringer af både boliger, erhvervsbygninger og net, skaber vi et vigtigt grundlag for at opfylde målsætningen om 100% CO₂-neutralitet. I figuren vises energikilderne anvendt til fjernvarmeproduktion i 2015.

Varmeplan Hovedstaden fremsætter tre scenarier for CO₂ neutralitet i fjernvarmen i 2025. Første skridt i omstillingen til det CO₂ neutrale fjernvarmesystem i 2025 er konverteringen til biomasse. Herefter vil varmepumper, geotermi og solvarme gradvist reducere behovet for biomasse. Fuld CO₂ neutralitet forudsætter, at biomassen regnes som CO₂ neutral, at elforbruget i varmepumper m.v. kan regnes som CO₂ neutralt, samt at spidslastanlæg kan omlægges til CO₂ neutrale brændsler.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

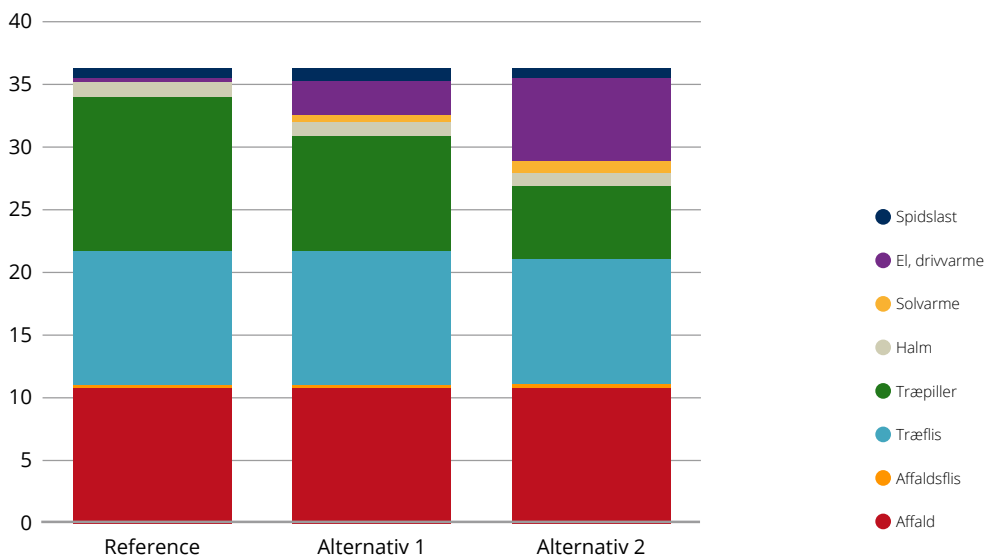
Albertslund skal have lavtemperaturfjernvarme

Med lavere temperaturer i fjernvarmesystemet reducerer vi energiforbruget og ruster os til fremtidens energiforsyning. En energiforsyning med flere forskellige energikilder og mere ustabil elproduktion. Med tiden forventes det at biomassen på de store centrale kraftværker afløses af mere decentral produktion, f.eks. eldrevne varmepumper. Lavtemperaturfjernvarme vil desuden give os mulighed for at korttidslagre energi til udligning af spidsbelastninger, så udgifterne ikke stiger. Albertslund er allerede i gang med omstillingen til lavtemperaturfjernvarme og det forventes, at lejeboliger, andelsboliger, ejerboligforeninger samt erhvervsområderne med den rette indsats vil kunne konverteres inden udgangen 2025. Vi vil arbejde med tiltag, der understøtter overgangen til lavtemperaturfjernvarme som reduktion af varmetabet i fjernvarmenettet, temperaturregulering af fjernvarmenettet og fjernaflæste forbrugsmålere.

Naturgasområder omlægges hvor det er økonomiske bæredygtigt

Enkelte landsbyer i Albertslund er i dag individuelt naturgasfyret. Med udfasningen af fossile brændsler vil det være oplagt at konvertere nogle af områderne til fjernvarme. Konverteringen kan kun gennemføres med investeringer fra borgerne. I nogle områder er det også en mulighed at kommunens varmeværk overtager og vedligeholder den varmeproducerende enhed, der installeres hos borgerne.

Fjernvarmeproduktion i hovedstadsområdet i 2035 i tre scenarier

KILDE: VARMEPLANHOVEDSTADEN DK 2014

EL- OG VARMEFORBRUG

Elforbruget er opgjort i energienheder under halvdelen af varmekonsumet, men CO₂ udledningen er omtrent det samme fra el- og varme, da udledningen af drivhusgasser ved produktion af el er dobbelt så stor som ved fjernvarme.

Samlet er forbruget af el og varme faldet med 2% årligt siden 2006. For elforbruget betyder det en CO₂ reduktion på 69% og for varmekonsumet en CO₂ reduktion på 28% siden 2006.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Alle får fjernaflæste målere

Fjernaflæste målere kan gøre det muligt at tilpasse forbrugstarifferne til de faktiske udgifter, driftsoptimere hos brugere og foretage detaljerede analyser af forbruget. Værkets tilbud i forbindelse med energispareydelser vil således kunne målrettes de anlæg, hvor energibesparelsen giver størst gevinst.

Tarifstrukturen bliver variabel

Tarifstrukturen bliver variabel. VEKS forventer i fremtiden at overgå til et variabelt takstsystem, hvor varmeprisen afspejler varmeproduk-

tionsomkostningerne. Det betyder, at varmen vil koste mere om vinteren end om sommeren. Højere varmepriser om vinteren vil resultere i kortere tilbagebetalingstid for energireoveringer af bygningsmassen. Lavere varmepriser om sommeren vil betyde udkonkurrering af alternativer til fjernvarme (primært el og solvarme) til opvarmning af varmt brugsvand.

Virksomheder rådgives fortsat i energibesparelser

Erhverv og industri står for ca. 56% af det samlede elektricitetsforbrug og ca. 36% af det samlede fjernvarmekonsum i Albertslund Kommune. Dele af erhvervsbygningsmassen er energiteknisk meget forældet. Eksempelvis skal den store Hersted Industripark, bygget primært i 1960'erne, have gennemgået omfattende energireoveringer forud for lavtemperaturindfasning. Albertslund Forsyning tilbyder gratis rådgivning og giver økonomisk støtte til de virksomheder, der forbedrer varme- og klimaskærm.

Borgere rådgives fortsat i energibesparelser

Borgere med det højeste forbrug af vand og varme kontaktes og tilbydes et gratis besøg med rådgivning om enkelte besparelser. Indsatsen foretages i udvalgte boligområder, der skifter fra år til år med fokus på at nå alle. Der ydes desuden rådgivning og tilskud til energisparetiltag, via kommunens Energispareaktivitetsplan, der skal opfylde det nationale sparekrav til distributører af energi til slutbrugere.

GENANVENDELSE

CO₂ mål 2025: Vi udsorterer 65% af metal, papir, pap, træ, plast, glas og mad til genanvendelse i 2025. Det svarer til 7.516 tons CO₂.

Mål for genanvendelse:

- Ressourcerne skal ud af affaldet, så de kan genanvendes i nye produkter.
- Problemstofferne skal ud af affaldet, så de ikke forurener genanvendeligt affald.
- Kommunikation skal skabe handling og være med til at sikre, at vi alle – borgere, institutioner og virksomheder – bidrager til at nå målene.

Affaldsområdet vil i de kommende år gennemgå forandringer, der vil få stor betydning for genanvendelse af vores ressourcer og dermed for udledning af drivhusgasser. Affaldsressourcerne skal genanvendes i nye produktionsprocesser frem for at ende i et forbrændingsanlæg.

Fra 2017 sorteres affald i syv fraktioner i alle boligområder og på kommunale institutioner. I erhvervsområder har der i mange år været krav om sortering i de nævnte fraktioner. Det vil principielt gøre det muligt at udsortere den fossilholdige del af affaldet.

Vi samarbejder med de øvrige kommuner under Vestforbrænding om at optimere indsamlingen af affald, så kørslen reduceres. Vi er også med i et forpligtende samarbejde om miljørigtig afsætning af indsamlede affaldsfraktioner. Det skal blandt andet være med til at løfte Region Hovedstadens mål om en genanvendelsesprocent på mindst 80 procent af regionens affald i 2035. Nationalt overgår vi målet om 50% genanvendelse af husholdningsaffald i 2022 med et lokalt mål om 65% genanvendelse i 2025. EU foreslår en genanvendelse for kommunalt affald på 70% i 2030. Albertslunds mål om 65% genanvendelse i 2025 ligger i fin tråd hermed. Desuden foreslår EU mål for genanvendelse af erhvervsaffald, tekstil og ikke-farligt industriaffald og mål for reduktion af madaffald på 30% i 2025 ift. 2014. Disse mål vil vi i samarbejde med Vestforbrænding arbejde på at opnå.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

65% genanvendelse for alle fraktioner

Affald er vanskeligt at sortere, når det først er sammenblandet. Hvis den organiske, våde fraktion madaffald bliver udsorteret, vil det blive meget lettere at foretage en eftersortering af de resterende fraktioner, så vi kan opnå høje genanvendelsesprocenter. I 2017 vil vi kildesortere i syv fraktioner: madaffald, papir, plast, metal, glas, pap og restaffald.

Affaldshåndteringen skal hjælpes af digitale løsninger

Digitale løsninger kan bidrage til at skraldespande kun tømmes efter behov og at sorteringen forbedres hos borgere og virksomheder. I de kommende år skal vi forbedre de digitale selvbetjeningsløsninger, vi allerede bruger, og begynde at bruge de metoder, vi i dag tester; som f.eks. fuldmelde systemer. Det skal reducere CO₂ udledning fra kørsel og forbedre udsorteringen af de fossilholdige fraktioner.

Større affaldsvolumen giver større potentiale for genanvendelse

Vestforbrænding varetager medlemskommunernes afsætning af fraktioner. Ved at skabe fælles efterspørgsel på effektive og bæredygtige løsninger til genanvendelse af materialer, øges markedspotentialet for virksomheder i at tilbyde genanvendelige produkter og systemer til genanvendelse.

Lettere genanvendelige produkter via dialog med producenter

Vi vil gå i dialog med de producenter vi handler hos og dem der har hovedsæde i Albertslund Kommune om lettere genanvendelig og sorterbar emballage – f.eks. emballage der er så lidt sammensat som muligt og trykte sorterings- piktogrammer på varerne.

Case: Fra 1. oktober 2016 er der krav om, at alle husstande Albertslund etablerer husstandsneare indsamlingssystemer til 7 affaldsfraktioner - blandt andet emballageplast. Ved at sætte krav om, at der skal være indsamlingsholdere til emballageplast samme sted som der afleveres restaffald mv. sikres det, at der indsamles langt med emballageplast fra den daglige husholdning. Mange boligområder har valgt at etablere nedgravede containere til denne indsamling. Dette medfører blandt andet, at der er mulighed for at veje og registrere vægten i forbindelse med hver enkelt tømning og der kan følges med mængderne fra det enkelte område.

TRANSPORT

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen fra al transport i kommunen med 10% svarende til 6.707 tons. Vi reducerer CO₂ udledningen fra lokal transport (uden motorveje) med 15% svarende til 4.475 tons i forhold til 2015.

Mål for transport:

- Transportsektoren skal være CO₂ neutral i år 2040
- Cyklen udgør 25% af alle ture i 2020 (status 2015: 20%)
- Cyklen udgør 35% af alle ture til arbejde/uddannelse i 2020 (status 2015: 25%). Gerne i kombination med kollektiv transport
- Minimum 65% af borgerne cykler dagligt eller ugentligt (status 2015: 59%)

Albertslund er kendt for sit helt unikke net af stier som adskiller gående, cyklister og bilister, og giver en høj trafikssikkerhed og gode muligheder for at komme rundt på cykel i hele kommunen. Stinettet er længere end vejnettet, og med omkring 130 broer og tunneller giver det enestående betingelser for at cykle til arbejde, i skole, på indkøb eller ud i naturen.

CO₂ udledningen fra transportsektoren er i perioden 2006-2015 steget med 3% indenfor Albertslund kommunes geografiske ramme på grund af den øgede gennemgående trafik som følge af udvidelsen af motorring 4 og åbningen af anden etape af Frederikssundsmotorvejen. Det er statens ansvar, at nedbringe CO₂ udledningen fra trafik på de statslige veje og derfor har Albertslund Kommune en begrænset indflydelse på denne indsats. Fremadrettet ønsker vi at opgøre transport på de statslige veje for sig, hvilket muliggør, at vi kan måle effekten af CO₂-reducerende tiltag i kommunen. Derfor har vi sat et særskilt mål for reduktion af CO₂ fra den lokale transport.

KOLLEKTIV TRANSPORT OG CYKLISME

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Letbane langs Ring 3

Albertslund Kommune får i 2023 en station i Hovedstadens Letbane beliggende i Hersted Industripark. Letbanen vil betyde, at borgere og ansatte i virksomheder beliggende i kommunen enkelt kan komme på tværs af hovedstaden og dermed kan CO₂ udledningen fra bilisme reduceres.

Digitale løsninger skal øge antallet af cyklister og kollektiv transport

Digitale løsninger bidrager til attraktiviteten ved at cykle, tage bus og tog fremfor bil. Dette kan være i form af implementering af allerede eksisterende teknologi, men også i udvikling af nye digitale løsninger. Et tiltag er styring af belysningen på cykelstierne gennem bevægelsesfølsomme sensorer, som ikke lyser unødigt, men sørger for, at der altid er tilstrækkeligt lys på stierne hele året rundt. Et andet er inforskærme som i realtid oplyser om tog- og bustrafik. I LOOP City-regi arbejder vi med at implementere digitale løsninger, som skal understøtte den kollektive transport.

Supercykelstinettet giver endnu bedre forhold for cyklister

For cyklisme arbejder vi fremadrettet ikke bare for endnu bedre forhold indenfor kommunegrænsen, men samarbejder om Supercykelstier, der danner infrastruktur på tværs af kommuner. Albertslundruten åbnede i 2012 og i 2017 indvies Ring 4-ruten.

Mobility Management giver forbedret transport for virksomheder

Albertslund Kommune er partner i Smart Mobility in LOOP City som knytter sig til den kommende letbane langs Ring 3. En af aktiviteterne er etablering af et lokalt erhvervsnetværk for bæredygtig mobilitetsplanlægning. Smart Mobility in LOOP City udgør en arbejdsplan under projektet Moving People som har til formål at gøre det nemmere for ansatte i virksomheder i Region Hovedstaden at transportere sig til og fra arbejde på en mere effektiv og bæredygtig vis.

Vi understøtter delebilsordninger

En delebil kan erstatte private biler. Det kan reducere CO₂ udledningen. Samtidig frigiver delebiler parkeringsplads, som så kan anvendes til andre formål. Vi kan som kommune understøtte delebiler ved at reservere parkeringspladser til delebilerne på centrale steder og sørge for lette overgange fra bil til offentlig transport. Vi har i Albertslund gode forudsætninger for delebiler idet vi har flere boligområder med fælles parkeringspladser og vi har gode forhold for cyklister og offentlig transport. Det sidste er relevant hvis borgeren skal fravælge den private bil til hverdagens transport.

Vi udbreder ladeinfrastruktur til elbiler

Ladeinfrastruktur er basal for udbredelsen af elbiler i kommunen. Samtidig giver ladeinfrastrukturen mulighed for at transportsektoren kan understøtte det sammenhængende energisystem ved at koble elbiler sammen med elnettet. Vi vil sikre nem sagsbehandling for opsætning af ladestandere og søge puljer til udvidelse af ladeinfrastrukturen i kommunen.

MILJØVENLIGE DRIVMIDLER

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Udbrede elladeinfrastruktur

Elbiler er udpeget som den transportform, der har det største potentiale til at løfte målet om en CO₂-neutral transportsektor. Vi vil i de kommende år have særligt fokus på de innovative potentialer i udbredelsen af elbiler. Det kan være V2G løsninger hvor elbiler øger fleksibiliteten i elnettet ved at fungere som eksterne batterier eller lysmaster med mulighed for opladning. Vi vil samarbejde med private ladeoperatører om flere ladestandere i det offentlige rum, men vi vil især fokusere på bolignære ladestandere, da forskning viser, at langt de fleste opladninger med elbil foretages hjemme. Albertslunds tætte byggeri med fælles parkeringspladser er et oplagt udgangspunkt for delel-biler med tilhørende ladestandere. Den udvikling vil vi som kommune understøtte.

Miljøvenlige busser

Der ligger flere busselskaber i Albertslund Kommune. Et af disse afprøver allerede i dag el-busser på vitale strækninger i Københavns Kommune. Når buslinjerne i Albertslund Kommune kommer i udbud vil det blive overvejet om busser som kører på fossile brændstoffer skal skiftes ud med f.eks. el-busser. Movia foreslår i sin trafikplan at gøre busdriften fossilfri i 2030 ved krav om nul CO₂ udledning i de løbende udbud fra og med december 2018. I første omgang forventes det at kravet opfyldes ved syntetisk biodiesel og på sigt biogas, el eller brint. Med syntetisk diesel kan opnås en CO₂ reduktion på 75-90%.

KOMMUNALE BYGNINGER

CO₂ mål 2025: Vi vil reducere CO₂-udledningen for de kommunale bygninger med 91% i perioden 2015-2025, svarende til 4.042 tons CO₂.

Mål for kommunale bygninger:

- Vi bygger efter bygningsklasse 2020
- Vi optimerer bygningsmassen så vi får færre bygninger, der er bedre udnyttet og i bedre stand
- Vi nedbringer energiforbruget med digital styring og LED
- Vi reducerer varmekonsumet med 15% og elforbruget med 15%.

Ligesom for den øvrige energiforsyning kan klimaindsatsen for de kommunale bygninger primært tilskrives de nationale omlægninger til mere vedvarende energi i 2025. Vores lokale indsatser understøtter et lavere el- og varmekonsum. Målsætningen om 15% reduktion i el- og varmekonsum for de kommunale bygninger forudsætter investeringer i energirenovering som endnu ikke er vedtaget.

Albertslund Kommune råder over ca. 177.000 m² fordelt på 106 ejendomme. Kodeordene for energibesparelserne er optimering og tilpasning af bygningsmassen, energirigtigt nybyggeri, energirenovering, energieffektiv drift og brugerinvolvering.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Eksisterende byggeri skal renoveres med fokus på LED og lavtemperaturfjernvarme

Mange af de kommunale bygninger er som hovedparten af byen bygget i perioden 1965-1975. Albertslund Kommune har løbende arbejdet med energibesparende foranstaltninger, men der er fortsat behov for at energioptimere bygningerne, så de kan fungere med lavtemperaturfjernvarme i 2025. Kendetegnet for industribyggeriet i 1960'erne er gasbeton og flade tage, der gav billige kvadratmeter, men som nu kræver en investering i isolering og vinduer.

Bygningsmassen skal optimeres

Byen er bygget til mange borgere og der er gradvist blevet færre borgere. Fordelingen af borgerne ændrer sig også løbende fra mange børn til

et stigende antal ældre. Måden man underviser på, passer børn eller tager hånd om de ældre ændres også løbende. Der er derfor behov for at tilpasse bygningsmassen til de konkrete behov og udnytte bygningerne mere effektivt. Dette kan f.eks. bestå i at sammenlægge aktiviteter eller dele bygningerne med borgere og opstarts virksomheder.

Nybyggeri skal opføres efter højeste energistandard

Albertslund Kommune har løbende behov for at bygge nyt. Der er fortsat behov for at udvide kapaciteten på ældreområdet og der er ønsket om at nedlægge ældre bygninger og erstatte dem med nye tidsvarende bygninger på daginstitutionsområdet og klubområdet. Alle nye kommunale bygninger opføres efter den frivillige bygningsklasse 2020. Det giver bygninger med et væsentlig lavere energiforbrug og et godt indeklima. Vi vil desuden gå i dialog med bygherrer om krav, der er skarpere end bygningsreglement og som f.eks. fremmer energie neutrale eller energiproducerende bygninger.

Miljøcertificeret byggeri

Ved miljørigtig projektering kan vi adressere nye bygningers miljøbelastning i bredere forstand end energiforbrug. Miljøcertificeringen angår f.eks. valg af transportløsninger og materialer, emner der påvirker CO₂ udledningen, men også økologi (bevaring og forbedring af grunden), sundhed og trivsel og vandforbrug, der i høj grad spiller sammen med en helhedsorienteret byggeløsning. Vi vil efterspørge miljøcertificeret byggeri i alle nye byggeprojekter.

Energieffektiv drift

Energieffektiv drift handler om at begrænse ressourceforbruget i bygninger. Albertslund Kommune var tidligt ude og begyndte allerede i 1980'erne at etablere central styring af tekniske installationer så som varme anlæg, ventilationsanlæg og pumper. Den digitale udvikling har åbnet muligheder for øget styring af bygninger og kan bidrage til at bygningens faktiske energiforbrug stemmer overens med det beregnede. De muligheder vil vi udforske og udnytte i et 2025-perspektiv.

CASE: **BYGNING M**

Med genopførelsen af Bygning M i Kongsholmscenteret vil vi skabe et centrum for udviklingen af fremtidens intelligente arbejdsplads. Formålet med projektet er at samle de hidtil enkelte lukkede systemer/elementer i en samlet løsning kaldet Digital Ceiling. Denne teknologi giver mulighed for at styre samtlige bygningsfunktioner fra ét sted; varme, belysning, ventilation, el, adgangskontrol, sikkerhed, booking af lokaler, digital reception.

I Bygning M implementeres og testes de nyeste teknologier og deling af faciliteter med henblik på digitaliseringen og arealoptimering af kommunens øvrige bygninger.

CASE: **UDSKIFTNING AF VEJBELYSNING**

I 2016 udskiftes vejbelysningen på de større kommunale veje. Når de gamle 1-pulver lysstofrør udskiftes til LED-armatur reduceres effekten fra 84 W til 54 W, samtidig med at lyskvaliteten forbedres. I tillæg vil der blive implementeret et lysstyringssystem, så hvert lys kan dæmpes efter behov.

I praksis kan man eksempelvis dæmpe lyset i natteperioden, hvor færre færdes på vejen, uden at man går på kompromis med trafiksikkerhed og tryghed. Dette vil medføre yderligere energibesparelser afhængigt hvor meget man dæmper lyset.

UDEBELYSNING

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen fra udebelysning med 88% i 2025 i forhold til 2015. Det svarer til 446 tons CO₂.

Mål for udebelysning:

- Vi udskifter al udebelysning til LED
- Vi bruger belysningen som infrastruktur for intelligente løsninger
- Vi inddrager borgerne i armaturvalg og lysstyring

Albertslund Kommune udskifter al udebelysning til LED, som er energibesparende og giver lys af høj kvalitet. Samtidig tester vi lysteknologi i det offentlige rum, og ambitionen er i et 2025 perspektiv at udvikle og implementere fremtidens gadebelysning i samarbejde med lysvirksomheder, forskningsinstitutioner og borgere i Albertslund. Særligt samarbejdet med byens borgere er vigtigt, så energibesparende og intelligente løsninger også opfylder ønsket om (lys)livability i byen.

Ligesom for den øvrige energiforsyning kan klimaindsatsen for udebelysning også tilskrives de nationale omlægninger til mere vedvarende energi i 2025. Udskiftningen til LED forventes at medføre 50% besparelse i elforbruget. Hertil kommer den CO₂ reduktion, som Energistyrelsen forventer fra vedvarende energi i elforsyningen. Samlet giver det en CO₂ reduktion på 88%.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Udebelysningen overgår til LED

Vi vil udskifte al udendørsbelysningen til LED. LED kan reducere effekten fra 84 W til 54 W, samtidig med at lyskvaliteten forbedres. Med udskiftning af udebelysningen til LED følger også muligheder for lysstyring. Vi vil etablere et styringssystem til dæmpning af LED lys, som kan reducere energiforbruget på udvalgte strækninger ved at dæmpe lyset efter behov. Dette vil medføre yderligere energibesparelser afhængigt hvor meget man dæmper lyset.

Lyspunkter skal være infrastruktur for digitale tiltag

I Albertslund skal udendørsbelysningen ikke bare lyse, men også forbinde byen digitalt. Når vej- og stibelysning moderniseres forberedes byen til fibernet som infrastruktur til fremtidige digitale løsninger. Det kan være løsninger der på sigt reducerer CO₂ ved f.eks. at regulere trafikken. Konkret betyder det at der laves føringsveje til fibernet og master forberedes til at der kan sættes access points til city wifi op, når teknologi og design er klar til det.

Borgerne bliver inddraget i udebelysning

I Albertslund har borgerne indflydelse på udviklingen af byen. Når belysningen udskiftes er der fokus på at borgerne inddrages til at kvalificere de løsninger der sættes op. I 2017 nedsættes en ad-hoc arbejdsgruppe bestående af borgere fra byens forskellige boligområder, til give input til bl.a. armaturvalgmuligheder og brug af intelligent lysstyring. Resultatet af gruppens arbejde skal danne rammen for den dialog som der efterfølgende skal med hver enkelt boligområde i byen.

KOMMUNAL TRANSPORT

CO₂ mål 2025: Vi reducerer CO₂ udledningen fra kommunal transport med 44% i 2025 i forhold til 2015, svarende til 45 tons CO₂.

Mål for kommunal transport:

- Vi udskifter kommunens biler til elbiler
- Vi optimerer og udvider kommunens beholdning af elcykler
- Vi efterspørger eldrevne transportløsninger

Albertslund Kommune råder i dag over 94 biler, hvoraf 24 er elbiler, 21 er benzin- eller dieselpersonbiler, 48 er varevogne og 1 er dieselbus. Hertil kommer 17 elcykler. Kørsel i elbiler kan reducere CO₂ til under en 1/3 sammenlignet med udledningen fra benzin/diesel biler. Da andelen af fossilt brændsel til elproduktion i Danmark desuden er faldende, betyder det at elbilen år for år bliver stadig mere CO₂-venlig sammenlignet med benzin/diesel. Ambitionen er i et 2025 perspektiv at udskifte alle biler til elbiler, hvor det er funktionelt muligt, og udbrede elcykler og puljebiler med henblik på at reducere bilparken.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Bilflåden og cykelparken skal optimeres

2/3 af Kommunens bilpark er stadig drevet af benzin eller diesel. Det vurderes at ca. 20 benzin- eller dieseldrevne biler potentielt kan overgå til el efterhånden som de er udtjent. Resten af bilparken er enten allerede udskiftet eller kan på nuværende tidspunkt ikke udskiftes til alternativer, der dækker deres funktioner. Flådestyring kan understøtte at bilkapaciteten udnyttes optimalt og kan reducere antallet af biler til det nødvendige niveau. En optimal udnyttelse af kapaciteten kan bestå i etablering af puljebiler på tværs af afdelinger og anvendelse af flere elcykler. Vi vil desuden gerne inspirere til pendlertransport på elcykel fremfor bil ved udlån af kommunale elcykler.

Vi efterspørger mere bæredygtige transportydelser

Rådhuset og kommunens institutioner benytter sig af en række transportydelser til leverancer, udflugter og sygekørsel fra underleverandører. Ved at efterspørge eldrevne transportydelser kan kommunen understøtte markedet for elbiler.

Vi efterspørger mere miljøvenlige renovationsvogne

Renovationsbiler kører på fossile brændsler og har traditionelt brugt fossile brændsler til komprimering af affald på bilerne. Der er nu krav om at komprimeringsenheden på renovationsbilerne er eldrevet og vi vil medvirke til, at renovationsbilerne fremover vil køre på mere miljøvenlige drivmidler. I de kommende år vil vi også efterspørge mere miljøvenlige drivmidler for på sigt at overgå til eldrevne renovationsbiler.

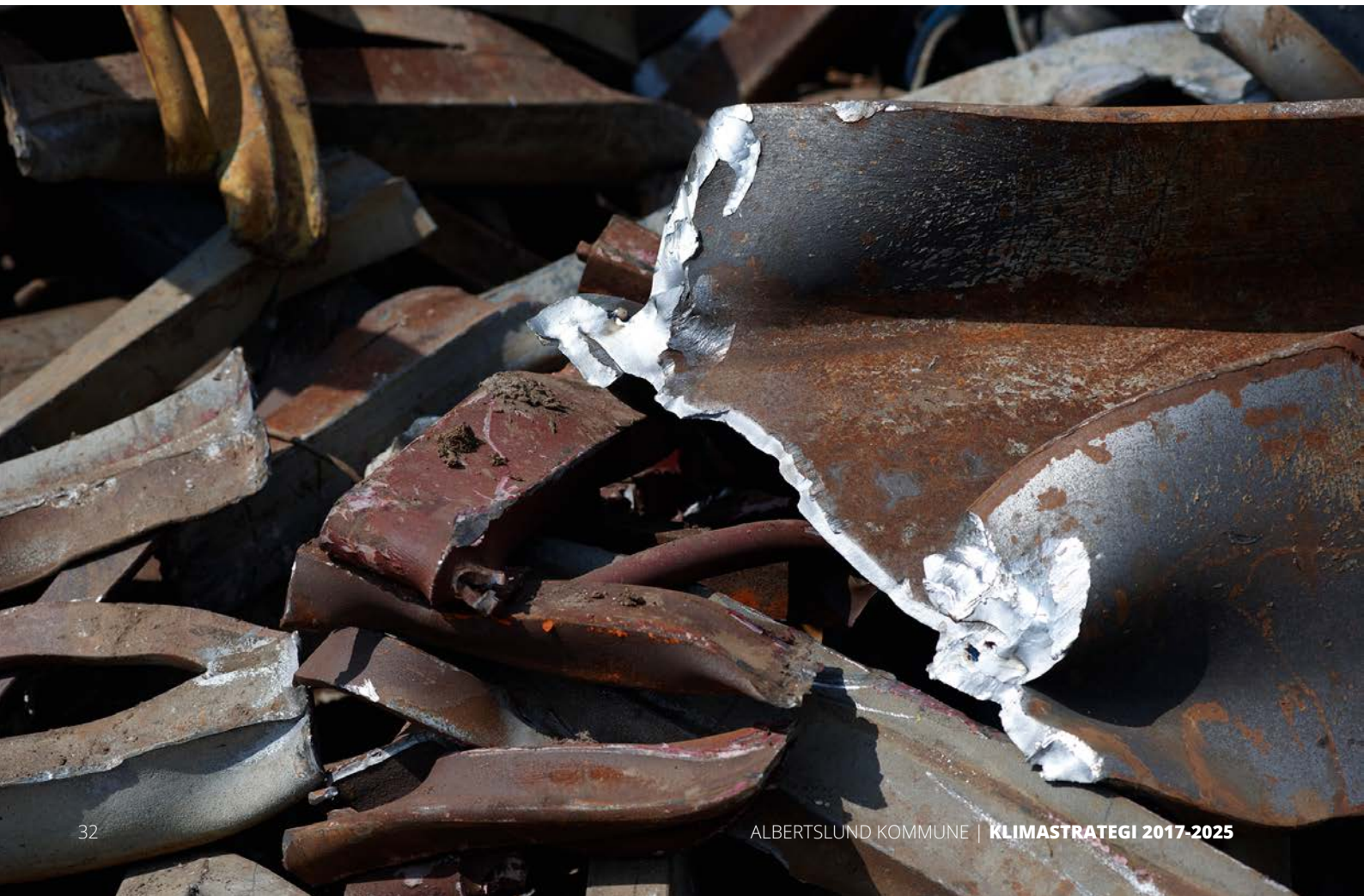
KOMMUNAL GENANVENDELSE

CO₂ mål 2025: Vi udsorterer 65% af metal, papir, pap, træ, plast, glas og mad til genanvendelse i 2025. Det svarer til 752 tons CO₂.

Mål for kommunal genanvendelse:

- Vi er forbilleder for affaldssortering og genanvendelse af ressourcerne for kommunens borgere.
- Vi arbejder miljøpædagogisk med affaldssortering og genanvendelse

Kommunens institutioner skal ligesom borgere og virksomheder sortere deres affald i syv fraktioner til genanvendelse. Institutionernes affald udgør ca. 1/10 af kommunens samlede affald. Udover de mål hele genanvendelsesområdet har, har institutionerne derudover en forpligtelse til at arbejde miljøpædagogisk med affaldssortering og genanvendelse både overfor medarbejdere og børn.

KOMMUNALE INDKØB

Mål for kommunale indkøb:

- Vi mærker bæredygtige varer så kommunens indkøbere har et pejlemærke
- Vi bruger vores efterspørgsel i innovationspartnerskaber

Produktion og forbrug af produkter er én af de største kilder til CO₂ udledning. Albertslund Kommune er foregangskommune i forhold til at stille krav om økologi i madindkøb og miljøcertificerede produkter.

Ambitionen er i et 2025 perspektiv at vi i højere grad benytter vores indkøb som løftestang for innovation og ved vores efterspørgsel understøtter bæredygtig fremstilling, anvendelse og genanvendelse af produkter.

Da vi ikke pt. har en mærkningsordning i Danmark, der viser CO₂ udledning for varer, er det ikke muligt for os at have konkrete mål for at reducere CO₂ udledningen for kommunale indkøb.

FOKUS FOR INDSATSEN 2017-2025:

Totaløkonomi og livscyklus skal i stigende grad indtænkes som konkurrenceparametre

Produkter udleder CO₂ ved fremstilling, anvendelse og bortskaffelse og selvom det kan være vanskeligt at anskueliggøre hele produktets livscyklus, vil vi inddrage disse parametre i kommunens indkøb:

- Omfanget af forureningen ved produktion og anvendelse af produktet
- Levetiden af produktet
- Drift og vedligeholdelse af produktet
- Bortskaffelsen af produktet
- Ved indkøb af el-forbrugende produkter tages hensyn til produkternes energiforbrug (TCO)

I Klimakommune Plus+ forpligter kommunen sig til at mindst 65% af kommunens indkøb skal være 'grønne' inden fire år. Indsatsen kræver en udvælgelse af mærkningsordninger i samarbejde med andre kommuner og en fastholdelse i praksis gennem tæt dialog med de kommunale institutioner.

Andelen af økologiske fødevarer nærmer sig 100%

I forhold til fødevarer har vi mulighed for at nedbringe vores CO₂-udledning ved at øge andelen af vegetabiliske produkter fremfor animalske. Kødproduktion er ansvarlige for 18% af verdens drivhusgasudledning, hvilket er en større andel end fra hele transporten til vands, til lands og i luften. Økologi er ikke en klimavenlig produktionsform i dag, men har flere fordele for miljø og sundhed, hvorfor vi sætter mål for økologien. I 2020 skal økologi udgøre 90% af kommunens mad til børn. Kommunens mål for kost til andre målgrupper end børn er 75% økologi.

Vi opbygger kompetencer i innovative indkøb

I de kommende år vil vi skubbe produkt- og serviceudviklingen i en mere bæredygtig retning og samtidig motivere til innovation. Innovationspartnerskaberne er en ny mulighed i EU's udbudsdirektiv, der giver os mulighed for at skærpe vores krav forud for udbuddet og tilbudsgiveren mulighed for tilpasse løsningen til behovet. En innovation er ikke nødvendigvis en ny løsning, men kan være forbedringer eller nye kombinationer af eksisterende løsninger. Frem mod 2025 vil vi i højere grad gå i dialog med leverandører om miljøhensyn ved indkøb og indgå innovationspartnerskaber i de tilfælde hvor vi som kommune kan spille en rolle i at øge et mere bæredygtigt udbud. Det kan være energieffektivt lys, der testes ift. læring og sundhed på Kommunens institutioner, eller nye boligområder der afprøver lokale energiløsninger og deleøkonomiske tiltag.

OPFØLGNING PÅ KLIMAMÅLENE

3-ÅRIGE HANDLEPLANER

Klimamålene er vores konkrete mål for CO₂ reduktion i et 2025 perspektiv. Sammen med Klimastrategien udgives en klimahandleplan der beskriver vores indsats på klimaområdet i en treårig periode. Hvert tredje år evalueres vores klimainsats med udgangspunkt i Grønt Regnskab og der udgives en ny handleplan for de kommende tre år. Handleplanerne giver mulighed for indenfor rammerne af Klimastrategien at planlægge nye tiltag, der er tilpasset de aktuelle muligheder og politiske visioner for klimaområdet.

KOMMUNIKATION AF KLIMAINDSATSEN

Vores direkte indflydelse på den samlede CO₂ udledning indenfor kommunegrænserne er som nævnt lille. Det gør vores kommunikation med borgere, virksomheder og andre kommuner endnu vigtigere. Klimastrategi 2017-2025 udkommer i foråret 2017 samtidig med at vores grønne regnskab har 25 års jubilæum. Det giver anledning til at knytte vores historiske miljø- og klimainsats til strategien for det fremadrettede arbejde. Det er fortællingen om hvor vi kom fra og hvor vi vil hen. Vi understøtter at forståelsen for det langsigtede klimaarbejde er en del af kommunikationen med borgere og virksomheder når vi byudvikler, skifter belysning og indfører nye affaldsordninger. Vores miljøledelse sikrer at vores indsatser forankres lokalt indenfor kommunens egne institutioner. Nationalt er vores klimastrategi en del af Danmarks Naturfredningsforenings Klimakommuner og vi spiller den ind i de tværkommunale samarbejder, vi deltager i. Internationalt er klimastrategien en del af Global Covenant for Mayors of Climate and Energy og grundlaget for vores miljøsam arbejde med andre byer verden over.

DEN LOKALE MILJØLEDELSE

Albertslund Kommune har siden 2007 været 100% EMAS-miljøcertificeret. Det betyder at 3.000 medarbejdere sætter miljømål for deres daglige arbejde. Som EMAS-certificeret virksomhed skal kommunen gøre en aktiv indsats for at udleve sin miljøpolitik, overholde sine forpligtende aftaler på miljøområdet og løbende reducere sine negative påvirkninger af natur og miljø. Vores klimamål skal afspejle sig i den lokale miljøledelse. For de institutioner, der har med børn at gøre, er målet at alle børn møder natur og bæredygtighed i børnehøjde i kommunens skoler, dagtilbud og institutioner og udvikler kompetencer til at handle ansvarligt i den verden, de lever i.

BAG OM CO₂ REDUKTIONERNE

VARMEFORSYNING

VEKS, CTR og HOFOR beskriver i Varmeplan Hovedstaden hvordan fjernvarmesystemet kan blive CO₂ neutralt i 2025, primært ved omstilling af de store kraftvarmeværker fra fossile brændsler til biomasse og gøre affaldsvarmen CO₂ neutral ved at bortsortere plast. CO₂ udledningen for fjernvarme forventes derfor at være 0 i 2025. I 2015 var CO₂ udledningen fra varmforsyningen i Albertslund 25.812 tons CO₂.

ELFORSYNING

Albertslund Kommune har ikke planer om at investere i vedvarende energiproduktion for at modsvare elforbrugets udledning af CO₂. Vi følger de nationale forventninger til elforsyningen. Energistyrelsen forventer at CO₂ udledningen for el er 50-60 g CO₂/kWh i 2025. Med udgangspunkt i et stabilt elforbrug på 120.000 MWh/år, giver det en udledning på 7.200 tons CO₂ fra el i 2025 (ved 60 g. CO₂/kWh). I 2015 var CO₂ udledningen 61.826 tons CO₂ fra elforbruget. Så det svarer til et fald på 88%.

TRANSPORT

Med et mål om en CO₂ neutral transportsektor i 2040 er vi mere ambitiøse end det aktuelle nationale mål om CO₂ neutralitet i 2050. Det tør vi være, fordi vi tror at omstillingen til vedvarende energi i transportsektoren kommer til at ske hurtigere end Regeringen forventer, og vi vil gøre vores lokalt for at bidrage til målet. Vores 2025 mål er mere konservativt, da meget tyder på at udviklingen på transportområdet ikke vil tage fart i det første tiår – i hvert fald ikke under de nuværende rammevilkår. Energistyrelsen peger således på, at biler på alternative drivmidler vil stå for under 0,4% af vejtransportens samlede energiforbrug i 2025. Omvendt kan bedre rammevilkår for f.eks. elbiler relativt hurtigt skubbe til udviklingen som det f.eks. sker i Norge.

I 2015 blev der udledt 67.069 tons CO₂ fra transport i Albertslund, hvoraf vejtransport står for de 57.229 tons med en fordeling på transport på motorvej svarende til 27.394 tons CO₂ og lokalvej svarende til 29.835 tons CO₂. Det er kommunens mål at reducere den samlede mængde CO₂ i 2025 med 10% svarende til 6.707 tons CO₂. Derudover har kommunen et mål om at reducere den lokale transport (transport i kommunen uden motorvej) med 15% svarende til en reduktion på 4.475 tons CO₂.

GENANVENDELSE

Samlet besparelse 7.516 tons CO₂.

For de 7 fraktioner beregnes CO₂-besparelsen på den mængde, der indsamles og hvilken besparelseeffekt, det giver i forhold til anvendelse af nye råmaterialer, samt (for madaffalds vedkommende) biogas' fortrængning af naturgas. CO₂ reduktionen ved mindre afbrænding af plast er således ikke en del af ovenstående opgørelse, men opgøres i forbindelse med CO₂ reduktionen for energi. Data stammer fra Vestforbrænding, der anvender gennemsnitsbetragtninger for forskellige typer af samme fraktion – f.eks. er nogle typer plast mere CO₂ belastende end andre ved fremstilling.

For affald gælder at hele affaldsmængden, der afleveres til Vestforbrænding, medregnes som genanvendt – også selvom der for plast f.eks. kun genanvendes 75%. Omvendt angives andre fraktioner som affald til forbrænding, selvom en delmængde frasorteres og genanvendes.

Vestforbrænding har valgt at følge Miljøstyrelsens princip om beregninger af genanvendelsesprocenter, hvor hele mængden indgår, og vi følger dette princip i kortlægningen. Vestforbrænding angiver at ændringerne i fraktioner stort set udligner hinanden.

CO₂ besparelse pr. indsamlet ton af affaldsfraktioner:

	Tons CO ₂ besparelse pr. indsamlet ton affald	Tons indsamlet i 2015	Potentiale i tons/år	Indsamlings-effektivitet i 2015	2025 mål	2025 mål tons CO ₂	Besparet tons CO ₂ i 2025
Metal	3,2	69	243	28%	65%	158	506
Papir	2,6	882	1.566	56%	65%	1.018	2.647
Pap	2	295	401	74%	65%	261	522
Træ	1,6	902	2.505	36%	65%	1.628	2.605
Plast	1,3	96	644	15%	65%	418	544
Glas	0,4	551	852	65%	65%	554	222
Mad	0,3	38	2.420	2%	65%	1.573	472

KOMMUNALE BYGNINGER:

Der er regnet med en besparelse på 15% på el og 15% på varme. Da varmen forventes at være CO₂ neutral i 2025 ifølge Varmeplan Hovedstaden, regnes med ingen CO₂ udledning for varme. CO₂ udledningen for el forventes ifølge Energistyrelsen at være 50-60 g CO₂/kWh i 2025.

Forventet CO₂ besparelse i kommunale bygninger i 2025:

	kWh	CO ₂ -emissionsfaktorer tons CO ₂ pr. kWh	tons CO ₂
Totalforbrug 2015			
Varme	23.021.380	0,000112	2.578
El	7.504.340	0,000246	1.846
I alt 2015			4.424
15% af varme	3.453.207		
15% af el	1.125.651		
Totalforbrug 2025			
Varme	19.568.173	0	0
El	6.378.689	0,00006	383
I alt 2025			383
Difference			4.042

BAG OM CO₂ REDUKTIONERNE

UDEBELYSNING

For udebelysning benyttes data fra før udskiftningen til LED og frem til 2025, hvor al belysning forventes at være udskiftet. Udskiftningen til LED forventes at medføre 50% besparelse i elforbruget. Hertil kommer den CO₂ reduktion, som Energistyrelsen forventer fra vedvarende energi i elforsyningen. Samlet giver det en CO₂ reduktion på 88%.

Forventet CO₂ besparelse for udebelysning i 2025:

	kWh	CO ₂ -emissionsfaktorer tons CO ₂ pr. kWh	tons CO ₂
Totalforbrug 2015			
Udebelysning	2.067.000	0,000246	508
Totalforbrug 2025			
Udebelysning	1.033.500	0,00006	62
Difference			446

KOMMUNAL TRANSPORT

Albertslund Kommune råder i dag over 94 biler, hvoraf 24 er elbiler, 21 er benzin- eller dieselpersonbiler, 48 er varevogne og 1 er dieselbus. Hertil kommer 17 elcykler.

For benzin- og dieslbiler er CO₂ g/km beregnet til at være ca. 150 g/km for dieslbiler inklusive den CO₂, der kommer ud af udstødningen på bilen og den CO₂, som olieselskaberne har udledt i processen med at udvinde olien, raffinere den og bringe den til bilisten. For varevogne regnes med 200 g/km og for bussen 1.200 g/km.

For elbiler er der taget udgangspunkt i CO₂ udledningen fra Nissan Leaf, der er en mellemstørrelses elbil. Den udleder ca. 77 g CO₂/km. Gennemsnitsbetragtningerne stammer fra EA Energianalyse og Dansk Elbil Alliance. Der er tale om en gennemsnitsberegning for benzin- og dieslbiler og ikke en præcis udregning per bilmodel. I beregningerne er ikke medtaget CO₂ udledning ved produktion af bilerne.

Der er regnet med at personbilerne ca. kører 600 km/md. For varevogne er regnet med 500 km/md og for bussen 500 km/md.

Andelen af vedvarende energi i elforsyningen forventes at stige fra 67% til 82% i 2025 ifølge Energinet.dk. Med 15% mere VE i elnettet vil elbilernes udledning falde til ca. 65 g CO₂/km.

En reduceret bilpark giver ikke nødvendigvis mindre kørsel, men med flere elcykler forventer vi mindre kørsel. Det forventes at elcykler og puljeordninger kan erstatte 10 biler. Elcykler udleder i dag ca. 12 g CO₂/km.

Ifølge EU's målsætning må nye personbiler maksimalt udlede 95 g CO₂/km og varevogne maksimalt 147 g CO₂/km i 2020. Bussen forsøges udskiftet til syntetisk biodiesel, hvorved en CO₂ reduktion på 75-90% kan opnås.

Den potentielle CO₂ reduktion ved udskiftning af ikke-vejgående maskiner (traktorer, græsklippere mv.) er ikke medtaget. Knallerter er heller ikke medtaget, da anvendes i mindre omfang til knallertkørekort.

Forventet CO₂ besparelse for kommunal transport i 2025:

	Forbrug km/år	2015 CO ₂ emissionsfaktorer g/km	2025 CO ₂ emissionsfaktorer g/km	2015 tons CO ₂	2025 tons CO ₂
Benzin- og dieslbiler	7.200	150	95	(antal: 21) 22,7	(antal: 0) 0
Varevogne	6.000	200	147	(antal: 48) 57,6	(antal: 38) 33,5
Elbiler	7.200	77	65	(antal: 24) 13,3	(antal: 35) 16,4
Busser	6.000	1.200	990	(antal: 1) 7,2	(antal: 1) 5,9
Elcykler	2.400	12	10	(antal: 17) 0,5	(antal: 27) 0,6
I alt				101,3	56,4
Difference					44,9

KOMMUNAL GENANVENDELSE

Vi vejer ikke institutionernes affald, som indsamles sammen med det øvrige husstandsaffald. Men vi kender antallet af containere og kan derfor beregne hvor stor en andel de udgør af det samlede antal containere. Det svarer til ca. 10% af containerne, hvorfor 1/10 af CO₂ reduktionen fra genanvendelse tilskrives institutionerne.

Albertslund Kommune

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé
2620 Albertslund

albertslund.dk

KLIMA HANDLEPLAN 2017-2019

TILLÆG TIL KLIMASTRATEGI 2017-2025

UDKAST

Albertslund Kommune

DE FØRSTE TRE ÅR MED KLIMASTRATEGIEN

HANDLEPLANENS FORMÅL

Albertslunds Klimastrategi 2017-2025 er klar. Sammen med klimastrategien udgives her en handleplan, der beskriver vores indsats på klimaområdet i perioden 2017-2019.

Hvert tredje år evalueres vores klimaindsats med udgangspunkt i Grønt Regnskab og der udgives en ny handleplan for de kommende tre år frem til 2025. Handleplanerne giver mulighed for indenfor rammerne af klimastrategien at planlægge nye tiltag, der er tilpasset de aktuelle muligheder og politiske visioner for klimaområdet.

Tre års udvikling

De næste tre år arbejder vi med hvordan vi i udviklingen af Albertslund Midtby kan formulere konkrete programmer for den klimabevidste by, der kan udmønte sig i konkrete løsninger for de enkelte boligområder og boligkvarterer. Med energi, ressourcer og fællesskab som kodeord, ser vi på hvordan vi kan skabe en klimavenlig by ved at fortætte i det centrale byområde ved stationen og tilføre varierede og attraktive funktioner. Og ved at fastholde og udvikle en sammenhængende by, der gør det muligt at komme nemt på tværs af byen til fods og på cykel. Vi fastlægger hvilke klimakrav, der skal være gældende i udbud af kommunale grunde, når Hyldager og Albo udvikles med nye boliger. Her ser vi på grønne tage og facader, trafikløsninger, affald og ressourcer, materialer, tætte bebyggelser med grønne kvaliteter og regnvandshåndtering.

Vi tager hul på den store omstilling af varmesystemet. Lavtemperaturfjernvarmen kombineret med fjernaflæste målere og variabel tarifstruktur ruster os til fremtidens energisystem med mere vedvarende energi fordelt på flere energityper og giver os helt nye muligheder for at spare energi.

Affaldssorteringen vil blive hverdag i Albertslund de næste år. Det samme vil de digitale løsninger i affaldshåndteringen og vi vil kunne vende blikket mod at medvirke til en bæredygtig produktion og endnu bedre genanvendelse.

Transportsektoren vil primært have fokus på at gøre det endnu lettere at være cyklist og tage den kollektive transport, og vi vil sideløbende arbejde på at fremme elbilisme og delebilsordninger i kommunen. For kommunen som klimavirksomhed vil det særligt være udskiftning til LED i udebelysningen, der er i fokus. Vi vil stile mod færre kommunale bygninger, der er bedre udnyttet og i bedre stand. Vi vil systematisk udskifte bilflåden til mere miljøvenlige biler og erstatte flere bilture i kommunen med cykling. Vi skal sikre at vores indkøb gennemgående er miljøvenlige og at vi udnytter mulighederne ved de innovative udbud til at fremme bæredygtig vækst. Og vi skal i vores institutioner understøtte, at alle vi som kommune er i kontakt med, børn som voksne, får en bedre forståelse for klima og miljø.

INDHOLD

De første tre år med klimastrategien	03	Kommunen som klimavirksomhed	12
Energiforsyning og -forbrug	06	Kommunale bygninger	12
Genanvendelse og renovation	08	Udebelysning	14
Transport	10	Kommunal transport	15
		Kommunale indkøb	16

ENERGIFORSYNING OG -FORBRUG

Fokus for energiforsyning og -forbrug i perioden 2017-2019 vil være overgangen til lavtemperaturfjernvarme og indførelsen af fjernaflæste målere. Tilsammen giver det mulighed for en reduktion af varmetabet og en mere målrettet planlægning og dermed store reduktioner af CO₂.

2025 MÅLSÆTNING: ALBERTSLUND SKAL HAVE LAVTEMPERATUR- FJERNVARME

2017-19 handling: Boligområderne gårdhusene Syd og Vest totalrenoveres og får udskiftet fjernvarmerør og sænket temperaturen. Erfaringerne herfra anvendes ved den videre udbredelse af lavtemperaturfjernvarme.

2025 MÅLSÆTNING: ALLE FÅR FJERNAFLÆSTE MÅLERE

2017-19 handling: Der udarbejdes en detaljeret handleplan for overgangen til fjernaflæste målere. Der gennemføres et udbud i foråret 2017 og de fjernaflæste målere installeres herefter. Det afklares løbende hvordan Kommunen kan analysere og handle på data fra de fjernaflæste målere. I 2018 testes planen om at styre temperaturen ved hjælp af forbrugsdata og indeklimadata testes i Albertslund Syd.

2025 MÅLSÆTNING: TARIFSTRUKTUREN BLIVER VARIABEL

2017-19 handling: Med de fjernaflæste målere på plads, kan der afregnes baseret på målte data over de faktiske fremløbstemperaturer hos varmebrugeren. VEKS forventes at indføre en variabel varmetakst over året, hvilket kan afspejle sig i kommunens afregningspris overfor forbrugerne. Således kan varmen blive dyrere om vinteren end om sommeren. Det giver mere kosttætte og gennemskuelige varmeudgifter. Den nye tarifstruktur forventes indført i 2019.

2025 MÅLSÆTNING: VIRKSOMHEDER RÅDGIVES FORTSAT I ENERGIBESPARELSER

2017-19 handling: Fortsat fokus på energiforbedringer i erhverv. Der gennemføres 3D visualisering for virksomheder. Visualiseringen inkluderer energiforbrugende apparater i virksomhederne og motiverer til reduktion af forbruget. Udover varmetab inkluderer visualiseringen energiforbrugende apparater i virksomhederne og motiverer til reduktion af forbruget, både varme og el. Som afløser for den nedlagte Grøn Butik tilbydes energitjek med forslag til lavere el- og varme-forbrug.

2025 MÅLSÆTNING: BORGERE RÅDGIVES FORTSAT I ENERGI- BESPARELSER

2017-19 handling: Private boligejere tilbydes støtte til renoveringsplaner med forbedringsforslag. Der udvikles web, GIS og 3D-kataloger med tiltag til energibesparelse for boligområder med ensartede række- og typehuse. Borgere tilbydes storindkøbsfordele ved leje af nye varmeunits, med betaling over varmeregningen (TAO ordning).

2025 MÅLSÆTNING: INVESTERINGER I EN FOSSILFRI ELFORSYNING?

2017-19 handling: Vi vil i de kommende år undersøge, om vi vil indkøbe grøn strøm eller investere i CO₂ reduktion udenfor kommunen. Overvejelserne skal holdes op imod den udvikling, der alligevel finder sted nationalt og internationalt, hvor elektriciteten gradvist bliver mere CO₂ neutral.

A	B
(SEO concept)	B1
	B1
	B1
	B1
IG investment in option trade of trader Business concept ,Online Sto	1.1(1) 17
	B1
	B1
ng woman and man at retirement financial planning with consu	B1 T1 14, 18
	B1
y Line of Credit)	B1 17 18
ney with bank employees approve contract	B1 T1 13 4
	B1
	B1
	B1
	B1
	B1
	B1
ment	B1
	B1
	B1
	B1
	B1 T1 14
an Property Value , Real estate Property Value , How Mu	B1 1.1/1 17
	B1
man with archives , pushing a giant stack of documents	B1
	T1
	12 11
	T1
	T1
	B1 T1
	B1
	B1 T1 11
	B1 T1
ss team hands at work , Pay per click - Internet mar	B1

development, developer, web, php, website, coding, programming, laptop, computer, application, javascript, programmer, code, site, experiential, marketing, background, concept, technology, business, digital, network, media, content, social, networking, white, hand, development, business, strategy, technology, office, team, leadership, concept, discussion, group, planning, digital, corporate, teamwork, customs, broker, custom, clearance, cargo, duty, smuggling, business, import, product, freight, tax, entry, export, bookshelf, invoice, cpc, advertising, cost, click, online, per, concept, digital, ppc, web, service, network, search, business, marketing, internet, website, sys

GENANVENDELSE OG RENOVATION

I perioden 2017-2019 vil de nye affaldsordninger med sortering i flere fraktioner præge indsatsen på genanvendelsesområdet. Vi sætter alle sejl ind på en korrekt sortering og arbejder sideløbende med både produktionssporet, transporten og afsætningen af fraktionerne.

2025 MÅLSÆTNING: 65% GENANVENDELSE FOR ALLE FRAKTIONER

2017-19 handling: Fra 2017 sorteres affald i syv fraktioner i boligområder, erhvervsområder og på institutionerne. Opgaven i 2017 bliver at tilpasse ordningerne, så sorteringen optimeres, og ordningerne i endnu højere grad tilpasses borgernes behov.

I 2017-18 gennemføres løbende informationskampagner, der sætter fokus på korrekt sortering og motiverer borgere, virksomheder og institutioner til at sortere.

Vestforbrænding udgiver årligt en rapport, der opgør udvikling og genanvendelse i affaldsmængder. Rapporten anvendes til løbende at evaluere sorteringsindsatsen og tilpasse kommunikationen til borgere, virksomheder og institutioner.

2025 MÅLSÆTNING: AFFALDSHÅNTERINGEN SKAL HJÆLPES AF DIGITALE LØSNINGE

2017-19 handling: I dag anvendes et system hvor renovatørens rute registreres i et GIS system. Systemet skal i de kommende år forbedres, så det løbende registrerer de enkelte beholdere efterhånden som de tømmes ved en 'sensor' i beholderen. Systemet skal meddele når en beholder er forbigået og kombineres med fuldmelding af beholderne. Miljøgevinsten forventes at være mindre kørsel. Kommunen er løbende i dialog med Vestforbrænding og renovatører om mere præcise data på vægten af fraktionerne.

2025 MÅLSÆTNING: STØRRE AFFALDSVOLUMEN GIVER STØRRE POTENTIALE FOR GENANVENDELSE

2017-19 handling: Vestforbrænding varetager medlemskommunernes afsætning af fraktioner. Dermed øges volumen og potentialet for genanvendelse af de enkelte fraktioner. Vestforbrænding har fokus på at udsortere større mængder affald til bedre genanvendelse. De næste tre år forbedres udsorteringen af forskellige typer plast til forskellige formål. Der gennemføres forsøg med udsortering af blandede materialer (f.eks. tetrapak, pizzabakker) fra papfraktionen og et nyt sorteringsanlæg for glas sørger for at mindre skår genanvendes samtidig med at farver opdeles.

EU foreslår at der sættes mål for genanvendelse af erhvervsaffald, tekstil og ikke-farligt industriaffald. Det vil vi i samarbejde med Vestforbrænding arbejde på.

2025 MÅLSÆTNING: VI EFTERSPØRGER MERE MILJØVENLIGE RENOVATIONSVOGNE

2017-19 handling: Der er indgået en aftale med renovatører, som løber frem til 2020, hvorefter et nyt udbud med fokus på eldrevne renovationsbiler kan indgås. I de kommende år vil vi efterspørge udskiftning til mere miljøvenlige drivmidler som kan erstatte diesel i bilerne.

2025 MÅLSÆTNING: LETTERE GENANVENDELIGE PRODUKTER VIA DIALOG MED PRODUCENTER

2017-19 handling: Vi vil gå i dialog med de producenter vi handler hos og dem der har hovedsæde i Albertslund Kommune om lettere genanvendelige og sorterbar emballage – f.eks. emballage der er så lidt sammensat som muligt og trykte sorterings- piktogrammer på varerne.

TRANSPORT

Indsatsen på transportområdet vil de næste tre år have fokus på at forberede mobiliteten omkring den nye letbane og skabe endnu bedre forhold for cyklister i kommunen. Vi håber også at kunne hjælpe elbilismen på vej med en udvidet ladeinfrastruktur.

2025 MÅLSÆTNING: SUPERCYKELSTINETTET GIVER ENDNU BEDRE FORHOLD FOR CYKLISTER

2017-19 handling: I 2017 udbygges supercykelstinet med indvielse af Ring 4-ruten. Ruten bliver 15,7 km lang og løber gennem Albertslund, Ballerup, Gladsaxe og Lyngby-Taarbæk.

2025 MÅLSÆTNING: DIGITALE LØSNINGER SKAL ØGE ANTALLET AF CYKLISTER OG KOLLEKTIV TRANSPORT

2017-19 handling: Der skal fortsat arbejdes med belysningen på cykelstierne, så man ikke lyser unødigt op, men sørger for, at der altid er lys nok på stierne året rundt. Dette er allerede et efterspurgt tiltag på supercykelstierne¹. Udviklingen af digitale tiltag til cykelfremme sker i projektet Smart Urban Services. Tiltagene testes i Hersted Industripark og forsøges implementeret i Albertslund Kommune, hvis de kan medvirke til at fremme cyklismen. Der arbejdes på at implementere kendte Smart City-tiltag så som count down i kommunens signalanlæg og grøn bølge for cyklister.

Vi vil desuden fremme cyklisme og kollektiv transport ved at understøtte eksisterende kampagner som 'Vi cykler til arbejde' og 'Alle børn cykler', afvikle kommunens eget cykelløb for de yngste borgere 'De små cykler', reklamere for muligheden for at kombinere brug af cykel og tog fremfor bilen.

2025 MÅLSÆTNING: VI UNDERSTØTTER DELEBILSORDNINGER

2017-19 handling: Det undersøges om kommunen med fordel kan fremme en privat delebilordning for borgere med mulighed for, at kommunen vil kunne gøre brug af delebilerne som buffer til den kommunale bilflåde. Det undersøges om mere parkering kan forbeholdes delebiler.

2025 MÅLSÆTNING: MOBILITY MANAGEMENT GIVER FORBEDRET TRANSPORT FOR VIRKSOMHEDER

2017-19 handling: I regi af LOOP City er der oprettet et erhvervsnetværk med fokus på mobilitet. Netværket skal arbejde på at øge fremkommeligheden for virksomhedernes ansatte før, under og efter anlægning af letbanen i Ring3. Vi vil arbejde for at fortsætte netværket ud over perioden for Moving People.

2025 MÅLSÆTNING: VI UDBREDER LADEINFRASTRUKTUR TIL ELBILER

2017-19 handling: Der søges puljer til oprettelse af ladeinfrastruktur til elbiler og private initiativer til opførelse af ladestandere understøttes generelt. Det undersøges om V2G teknologi kan afprøves i Albertslund – her anvendes batteriernes kapacitet anvendes til at balancere frekvensen i el-nettet.

¹ <http://supercykelstier.dk/wp-content/uploads/2016/03/Evaluering-af-Farumruten.pdf>

KOMMUNEN SOM KLIMAVIRKSOMHED

KOMMUNALE BYGNINGER

Indsatsen overfor de kommunale bygninger i perioden 2017-2019 vil sigte mod færre bygninger, der er bedre udnyttet og i bedre stand – både bygningsmæssigt og energimæssigt. Vi tester indendørs LED belysning i tre udvalgte bygninger, der skal danne grundlag for et skift af belysning i de kommunale ejendomme generelt.

2025 MÅLSÆTNING: EKSISTERENDE BYGGERI SKAL RENOVERES MED FOKUS PÅ LED OG LAVTEMPERATURFJERNVARME

2017-19 handling: Albertslund Kommune har fokus på LED-belysning og indgår i det interregionale projekt Lighting Metropolis hvor offentlige bygherrer, videns- og forskningsinstitutioner og virksomheder går sammen om at udvikle innovative projekter med LED-belysning og samtidig spare energi. Albertslund Kommune arbejder med tre projekter der vedrører de kommunale ejendomme. Det ene er Digital Ceiling som etableres i den nye bygning i Kongsholmcentret, det andet er læringslys på Herstedlund Skole og det tredje er sundhedslys i Plejecenter Albertshøj og Albertslund Sundhedshus. Alle tre projekter skal danne grundlag for hvordan man arbejder videre med LED-belysning i de kommunale ejendomme.

I de kommende år gennemføres desuden screening af de kommunale bygninger med henblik på at gøre dem parate til lavtemperaturfjernvarme.

2025 MÅLSÆTNING: BYGNINGSMASSEN SKAL OPTIMERES

2017-19 handling: Albertslund Kommune arbejder løbende med at tilpasse bygningsmassen til behovet i byen og byens udvikling. Der arbejdes med analyser i forhold til halkapacitet med henblik på at bygge en ny hal ved stadion og udfase andre, mindre og utidssvarende haller i byen. Desuden arbejdes der med kapacitetsanalyser i forhold til borgere med fysiske og psykiske handicap. Mange af disse er placeret i tilbud i andre kommuner og ved selv at tilbud et billigere alternativ, kan kommunens udgifter reduceres. Desuden arbejdes der med forskellige scenarier for at øge kapaciteten på ældreområdet. Bygninger der er ubenyttede omdannes til andre tilbud, sælges fra eller nedrives. Målet er færre bygninger, der er bedre udnyttet og i bedre stand – både bygningsmæssigt og energimæssigt.

2025 MÅLSÆTNING: NYBYGGERI SKAL OPFØRES EFTER HØJESTE ENERGISTANDARD

2017-19 handling: I perioden frem mod 2019 er der planer om en del nybyggeri. I 2017 igangsættes en proces i forhold til at tage beslutning om at udvide kapaciteten på ældreområdet, som vil føre til etablering af nye ældreboliger enten i Albertslund Centrum eller i forbindelse med Humlehuse. Der er intentioner om at udvide kommunens halkapacitet. Desuden er der reserveret midler til etablering af en ny klub. I alle disse tilfælde vil kommunen arbejde for et byggeri efter højeste energistandard.

2025 MÅLSÆTNING: MILJØCERTIFICERET BYGGERI

2017-19 handling: Vi undersøger muligheden for at miljøcertificere bygninger og byområder i kommunen.

2025 MÅLSÆTNING: ENERGIEFFEKTIV DRIFT

2017-19 handling: I 2017 overgår de første kommunale ejendomme til TAO-ordningen, hvor Albertslund Forsyninger overtager driften af tilslutningsanlægget på varme. Dette giver en forventning om en driftsbesparelse på 5-10 % på varmeforbruget i disse bygninger og reducerede udgifter til strafafgifter på grund af bedre udnyttelse af fjernvarmen. Samtidig vil de største kommunale ejendomme blive screenet i forhold til lavtemperaturfjernvarme og forskellige scenarier for tilpasning til lavtemperaturfjernvarme vil blive opstillet.

UDEBELYSNING

Udebelysningen vil de næste tre år gennemgå et skift til LED for 2.500 lyspunkter. I denne fase vil der være fokus på at opbygge drift og lysstyring af den nye belysning og forberede byen til fibernet. Borgerinddragelse er et vigtigt element i udbredelsen af den nye belysning og vil i perioden blive igangsat med øje for forskellige målgrupper.

2025 MÅLSÆTNING: UDEBELYSNINGEN OVERGÅR TIL LED

2017-19 handling: Fortsat modernisering af belysningen til LED med ca. 2500 lyspunkter i perioden herunder

- Opbygning af ny driftsorganisation til drift og vedligehold
- Implementering af lysstyringssystem
- Modernisering af stibelysning
- Modernisering af belysning i boligområder

For at understøtte overgangen til LED gennemfører vi nedenstående indsatser:

2025 MÅLSÆTNING: LYSPUNKTER SKAL VÆRE INFRASTRUKTUR FOR DIGITALE TILTAG

2017-19 handling: Med afslutning af etape 1-2 er byen forberedt til digitale installationer i stor udstrækning. Ved den fortsatte etapeplanlægning på især hovedstier og Midtby, vil den fortsatte forberedelse af den digitale by indgå som integreret del af projektering, så der etableres føringsveje til fibernet, hvor der er behov.

2025 MÅLSÆTNING: BORGERNE BLIVER INDDRAGET I UDEBELYSNING

2017-19 handling:

- Der nedsættes en ad-hoc arbejdsgruppe under Brugergruppen til at kvalificere modernisering af belysning i boligområder ift. bl.a. betalingsmodel, armaturvalg, lysstyring.
- Der nedsættes et ambassadørkorps med medlemmer fra boligområder, som kan udbrede kendskabet til arbejdsgruppens arbejde og resultater
- Der gennemføres dialog med grundejerforeninger inden projektering og anlæg af ny LED-belysning.

KOMMUNAL TRANSPORT

I de næste tre år vil vi særligt have fokus på systematisk udskiftning af bilflåden til eldrevne køretøjer og opgradering af cykelparken. Formidling er en naturlig del af arbejdet med kommunal transport, både når vi låner pendlercykler ud og i forhold til hvordan elbilerne køres mest energieffektivt.

2025 MÅLSÆTNING: BILFLÅDEN OG CYKELPARKEN SKAL OPTIMERES

2017-19 handling: I 2017 udarbejdes et overblik over hvilke kommunale biler, der er udtjente hvornår og om de i forhold til deres funktion kan udskiftes til el. Herefter udskiftes bilerne løbende. Det undersøges hvordan puljebiler kan udbredes og om dieselbussen kan overgå til syntetisk diesel. Eleykelbeholdningen opgraderes med flere og nyere cykler og pendlercykler udlånes til interesserede medarbejder og tilbydes erhvervssamarbejdet HIP.

2025 MÅLSÆTNING: VI EFTERSPØRGER MERE BÆREDYGTIGE TRANSPORTYDELSE

2017-19 handling: Det undersøges hvilke aftaler vi kan indgå med transportører, der leverer mere bæredygtige transportydelser.

KOMMUNALE INDKØB

Indsatsen i kommunale indkøb vil i perioden 2017-2019 have fokus på at skabe større sammenhæng mellem praksis og politiske fremadrettede mål om miljøvenlige og innovative indkøb. Det kræver en indsats i forhold til at guide institutionernes vej gennem indkøbssystemet og øge viden og kompetencer indenfor innovative udbud. Vi skal heller ikke hvile på de økologiske laurbær, men vedholdende formidle, hvorfor vi vælger økologi.

2025 MÅLSÆTNING: TOTALØKONOMI OG LIVSCYKLUS SKAL I STIGENDE GRAD INDTÆNKES SOM KONKURRENCEPARAMETRE

2017-19 handling: I 2017 forventer vi at tilslutte os Danmarks Naturfredningsforenings Klima+ mål om indkøb og forpligter os dermed til at mindst 65% af kommunens indkøb skal være 'grønne' inden fire år. Vi skal i en ny indkøbspolitik definere hvad vi forstår ved grønne indkøb og hvordan vi fremover dokumenterer dem. Vi ønsker at gøre det lettere for institutionerne at købe miljøvenligt ind, ved i indkøbssystemet at anbefale de bedste produkter set ud fra totaløkonomi, livscyklusbetragtninger og miljøbelastning. I 2017-2019 vil vi gennemføre anbefalingerne for udvalgte varegrupper og løbende derefter vedligeholde og udbrede ordningen.

2025 MÅLSÆTNING: VI OPBYGGER KOMPETENCER I INNOVATIVE INDKØB

2017-19 handling: I 2017-2019 har vi fokus på at øge vores kompetencer til at indgå i innovationspartnerskaber og benytte innovative udbud hvor det er hensigtsmæssigt. Det gør vi bl.a. ved at deltage i projektet Lighting Metropolis, hvor fremtidens belysning testes i samarbejde med førende virksomheder på området, og i projektet Cleantech TIPP, hvor vi ønsker at teste markedsdialog i forbindelse med udviklingen af nye byområder. Projekterne giver desuden kommunens jurister mulighed for at opdatere deres viden i forhold til lovgivningen for innovative indkøb og medarbejdere kan høre om de bedste cases fra udlandet. Vi vil se på muligheden for at indgå i Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, som er et samarbejde mellem offentlige organisationer, der ønsker at gøre en indsats for miljøet gennem indkøb.

Både i forbindelse med udvikling af fælles mål og redskaber til mere bæredygtige indkøb, men også i tværkommunale arbejdsgrupper med særligt fokus innovative indkøb.

2025 MÅLSÆTNING: ANDELEN AF ØKOLOGISKE FØDEVARER NÆRMER SIG 100%

2017-19 handling: I 2020 skal økologi udgøre 90% af kommunens mad til børn. Den målsætning vil vi i de næste år støtte kommunens institutioner i at nå bl.a. ved at indgå indkøbsaftaler med fokus på mere og billigere økologi – f.eks. betyder kommunens indkøbsaftale fra 2017 økologi på 20-30% under markedsprisen – og ved at skabe fokus på økologi blandt medarbejdere, børn og forældre. Institutionerne opfordres til at anvende det økologiske spisemærke til formidling og inddrage økologien i deres pædagogiske arbejde med børn og praksisfortællinger til forældre. Økologi er ikke en klimavenlig produktionsform i dag, men har flere fordele for miljø og sundhed, hvorfor vi sætter mål for økologien. Vi vil desuden begynde at måle på fordelingen mellem animalske og vegetabiliske produkter, en fordeling som på sigt kan medvirke til at reducere vores klimabelastning og inspirere fremtidens borgere til en mere bæredygtig livsstil.

Albertslund Kommune

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé
2620 Albertslund

albertslund.dk

Enhedslistens ændringsforslag til Klimastrategi 2017-2025

Forslag 1:

s. 6

Forudsætningerne for at arbejde med klimaudfordringerne har ændret sig siden vores første klimaplan i 2009: -----

til og med

--- løsningerne bidrager til jobs og udvikling i kommunen. Slettes og erstattes af:

Opgaverne med at arbejde med klimaudfordringerne har ikke ændret sig grundlæggende siden vores første klimaplan i 2009:

Det drejer sig om en omstilling til et bæredygtigt samfund. Det handler om at bremse den menneskeskabte temperaturstigning, der er en følge af stigende CO2-udledning. Der skal spares på energi og energisystemet skal omstilles til vedvarende energi: sol og vind.

Det drejer sig også om en omstilling til et væsentligt mindre forbrug af jordens fysiske ressourcer. Der skal være fokus på genbrug og mindre affald. Lineær økonomi skal erstattes af mest mulig cirkulær økonomi.

Albertslund Kommune vil bl.a. med sin klimastrategi bidrage til denne omstilling, Det er en omfattende men nødvendig opgave.

En udfordring er at skabe nye arbejdspladser. Omstilling til et mere bæredygtigt samfund kan betyde nedlæggelse af arbejdspladser. Det skal sikres at der kommer nye "grønne jobs" i stedet for de, der forsvinder. Nogle jobs i produktion og transport skal erstattes af jobs indenfor service,

undervisning og omsorg. Albertslund Kommune vil tage ansvar for at den grønne omstilling sker på en måde så byens borgere kan føle sig trygge.

Den teknologiske udvikling kan spille en rolle i omstillingen. Men vi kan ikke sætte vores lid til at nye teknologier, som digitalisering i sig selv kan løse problemerne. Teknologi medfører også træk på ressourcerne og kan ikke erstatte en omstilling med energibesparelser, genbrug og mindre ressourceforbrug.

Begrundelse:

For det første virker det direkte forkert at påstå at "forudsætningerne for at arbejde med klimaudfordringerne har ændret sig".

For det andet kan udsagnet: "Den bæredygtige omstilling skaber arbejdspladser" ikke stå alene, hvis man ikke taler om de arbejdspladser, der givet forsvinder. Nettoresultat kender vi ikke, det bliver kun gætterier. Men spørgsmålet om arbejdspladser er centralt, hvis borgerne skal være aktive i opbakningen til omstillingen.

For det tredje er det svært at tro på bæredygtighed som en "driver for vækst". Kan vi have en økonomi, der hvert år vokser, samtidigt med at vi nedsætter vores forbrug og reducerer vores træk på jordens materielle ressourcer?

For det fjerde her det nærmest karakter af ønsketænkning af tro på digitalisering/smart city som et

"teknisk fix", der kan løse mange af de tunge problemer. Der skal nok være nogle steder, hvor vi kan bruge nye teknologier, men som det står her bliver digitalisering fremhævet som noget helt nyt som kan noget helt særligt.

Forslag 2:

side 9

Slutningen af afsnittet om digitale klimaløsninger tilføjes:

Det er helt afgørende at respektere principper om privatlivets fred i forbindelse med alle disse digitale løsninger. Vi vil i alle tilfælde lave løsninger, der sikrer at data ikke kan misbruges. Folk skal kunne færdes anonymt i byen uden at blive registreret.

Forslag 3:

side 18

Nyt afsnit tilføjes:

CO2-neutral varmforsyning

Biomasse, f.eks. importeret træflis regnes formelt set som CO-neutral. Både træflis og halm er af forskellige grunde miljømæssigt problematisk. Derfor vil Albertslund Kommune arbejde for at biomasse helt udfases af el-og varmeproduktion senest 2025.

Begrundelse:

Træ udleder CO₂ når det brændes af. Når træet står i skoven opsamler det CO₂. Det er begrundelsen for at træ regnes for CO₂-neutralt. Om det holder i praksis er noget andet. Der er desuden andre problemer, som f.eks, ødelagt biodiversitet med importeret træflis, se <https://noah.dk/nyhed/noah-kritiserer-brancheaftalen-om-baeredygtig-biomasse>

Forslag til: Høringssvar fra Brugergruppen til Klimastrategi 2017 – 2025 og Klima Handleplan 2017 – 2019

Klimastrategi 2017 – 2025

1. "Varmeforsyning" side 18, første spalte. Sidst i sidste afsnit tilføjes:
Det bliver dog diskuteret om biomasse er fuld CO2 neutral.

2. "Genanvendelse" side 20, første spalte sidste afsnit. I sidste punktum tilføjes efter "Vestforbrændingen":
og andre

3. "Genanvendelse" side 20, anden spalte afsnit "65% genanvendelse for alle fraktioner" ændres til:
65% genanvendelse
Affald er vanskeligt at sortere, når det først er sammenblandet. Derfor begyndte vi i 2017 at kildesortere i syv fraktioner: madaffald, papir, plast, metal, glas, pap og restaffald.

4. "Genanvendelse" side 21, sidste punktum ændres til:
Det giver nye muligheder for at kunne veje og registrere vægten i forbindelse med hver enkelt tømning, som har været et ønske i mange år.

5. "Kommunale bygninger" side 37 og 38. Spalterne "CO2-emmissionsfaktorer tons CO2 pr. kWh" ændres til (og tallene konsekvensrettes):
CO2-emmissionsfaktorer gram CO2 pr. kWh

Klima Handleplan 2017 – 2019

6. "Genanvendelse og renovation" side 8, spalte 1, sidste afsnit. Andet og tredje punktum ændres til:
Systemet skal i de kommende år forbedres med sensorer, der registrerer hvor meget affald, der er i beholderne, så den aktuelt mest optimale rute for tømning kan beregnes.

7. "Genanvendelse og renovation" side 8, spalte 1, sidste afsnit. Sidste punktum ændres til:
Kommunen vil løbende skaffe mere præcise data og faktorer for at kunne beregne CO2-emmissionen bedre.

8. "Genanvendelse og renovation" side 8, spalte 2, første afsnit. Fjerde og femte punktum ændres til:
De næste tre år forbedres udsorteringen på Vestforbrændingen af forskellige typer plast til forskellige formål. Vestforbrændingen gennemfører forsøg med udsorteringen... osv

9. "Transport" side 10, spalte 2, sidste afsnit, sidste punktum efter bindestreg ændres til:
- herved anvendes batterierne som depot til brug i spidslast situationer.

Lars og Povl 7.6.2017

10. MBU/ØU/KB - Ny afskrivningstakst for fjernvarmetilslutningsanlæg for større ejendomme

Åbent - 13.03.02-P20-1-14

Anledning

Ejere af bolig- og erhvervsjendomme kan vælge at lade Albertslund Varmeværk finansiere og drifte ejendommens fjernvarmetilslutningsanlæg – den såkaldte TAO-ordning. Det har vist sig, at der er behov for en ny, individuelt beregnet afskrivningstakst for anlæg for store varmekunder.

Sagsfremstilling

I 2015 godkendte Kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Brugergruppen særlige takster for ejere af bolig- og erhvervsjendomme, der ønsker at Albertslund Varmeværk finansierer og drifter ejendommens fjernvarmetilslutningsanlæg – den såkaldte TAO-ordning. Der blev oprettet to takster for enfamiliehuse og 2 takster for store ejendomme (typisk erhvervsjendomme). Taksterne dækker afskrivninger, drift og vedligehold af anlæggene. Taksterne blev oprettet på baggrund af erfaringer fra andre varmeværker med lignende ordninger.

Det har nu vist sig, at afskrivningstaksten for de store ejendomme (varmeanlæg over 100 KW) ikke tager højde for, at der er stor forskel på størrelse og kompleksitet i de store erhvervsjendommers varmeanlæg. Fx kan investeringsomkostningerne for et enkelt varmeanlæg variere fra 200.000 kr. til 1 mio. kr., fordi det afhænger af forholdene på stedet. Det betyder, at den nuværende takststruktur for de store erhvervsjendomme giver en skævvridning, så de mindre varmekunder kommer til at medfinansiere de største varmekunders anlæg.

Derfor er der behov for at oprette en ny afskrivningstakst som er kostægte – det vil sige at taksten afspejler de faktiske omkostninger til det konkrete varmeanlæg. Det betyder i praksis, at der bliver beregnet en ny, individuel takst for hvert af de store anlæg. Taksten indgår i et fast tilbud til varmekunden, så den er kendt inden der bliver indgået en aftale. Hvis investeringsomkostningen fx er 400.000 kr. vil den nye takst blive 22.000 kr. pr. år.

Det er ikke muligt på forhånd at budgettere udgifter og indtægter for disse store varmeanlæg, fordi der er usikkerhed om, hvor mange aftaler der bliver indgået om året, og hvad investeringsomkostningerne for de enkelte anlæg bliver. Afholdte udgifter og indtægter vil derfor indgå i regnskabet med bemærkninger hertil.

Den nye, individuelle takst bliver forelagt til godkendelse det efterfølgende år sammen med Albertslund Varmeværks øvrige takster.

Sagen har været forelagt Brugergruppen den 30. marts, der tiltrådte indstillingen. Der er sket enkelte ændring i formuleringen og Brugergruppen vil blive orienteret om det ved førstkommande møde.

Indstilling

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at princippet for ny, individuel afskrivningstakst for store varmeanlæg over 100 KW godkendes.

Modtager: MBU

Status på affaldsordningerne - MBU - Juni 2017

Notatet skal ses i forlængelse af de notater der har været præsenteret for udvalget på de foregående møder.

Dato: 8. juni 2017
Sags nr.: 07.01.00-G01-1-17
Sagsbehandler: hhh

Generelt er antallet af fejl, manglende afhentninger med videre – den seneste måned – i henhold til tal fra Vestforbrændings kundeservice - reduceret meget i den seneste måned, hvilket ses af nedenstående tabel, der endvidere viser hvor mange tømninger der er gennemført hver måned, og udviklingen i antallet af klager over disse tømninger modtaget i kundeservice fra november 2016 til maj 2017.

Vestforbrænding opgør klager på baggrund af henvendelser fra borgerne i Albertslund kommune til Vestforbrændings kundeservice. M Larsen får en bod for klager over manglende afhentninger, som ikke afhjælpes indenfor 24 timer efter planlagt tømning. I de tilfælde, hvor M Larsen når at afhjælpe en tømning inden for 24 timer vil borgeren ikke opleve manglende afhentning, men en forsinkelse på afhentning.

Vestforbrænding har siden marts 2017 opgjort antallet af manglende tømninger afhjulpet indenfor 24 timer. I kolonne 5 i nedenstående tabel er angivet det totale antal klager fratrukket de klager, som er afhjulpet indenfor 24 timer.

Måned	Antal tømninger	Total klager	Klager tilbage efter 24 timer	Afvigelsespromille
November	27.782	402		14,5
December	40.004	463		11,6
Januar	33.630	350		10,41
Februar	30.307	233		7,7
Marts	27.900	348	211	7,6
April	31.967	501	306	9,6
Maj	35.343	182	118	3,3

Antallet af klager udviser en nedadgående tendens. Ved opstart af de nye affaldsordninger i oktober/november i Albertslund kommune var afvigelsespromillen 14,5 promille faldende til 3,3 promille i maj 2017.

Hvis niveauet for maj holder fremover ligger Albertslund næsten på niveau med andre kommunerne i IPT, som har haft længere tid til at nå en normal og stabil drift, da disse kommuner allerede implementerede de nye affaldsordninger før sommeren 2016.

BY, KULTUR, MILJØ & BESKÆFTIGELSE

Miljø & Teknik
Byg, Miljø & Forsyning

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

mt@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Der har de sidste par måneder været en tæt dialog mellem Vestforbrænding, M Larsen og Albertslund kommune om forbedringer og løsninger, som skal sikre en stabil drift med få afvigelser.

Alle disse tiltag forventes at kunne bidrage til at fastholde antallet af afvigelser på et tilfredsstillende niveau.

Herudover er forvaltningen, som tidligere nævnt, i samarbejde med Agenda Centret i gang med at sikre bedre mulighed for at forbedre forholdene i "stativområderne" blandt andet ved at lave bedre ordninger for plast.

Der er opsat i alt 5 plastkuber i byen tæt ved stativområderne og herudover er der lavet en særlig indsats på Herstedlundområdet med mulighed for bedre at komme af med plast samt for visse af afdelingerne også restaffald.

Forvaltningen er også i tæt dialog med Vængerne, Røde Vejmølle Parken og Herstedøster-Villaby om tilsvarende initiativer ligesom der er initiativer i gang for at ændre tilmeldeordningen for haveaffald og storskrald til ruteindsamlingsordninger.

Der er på lidt længere sigt behov for at finde nye og mere varige løsninger for stativ/kassette-områderne. Der vil derfor på næste Brugergruppemøde blive lagt op til, at der nedsættes en ad-hoc-arbejdsgruppe med repræsentanter fra de berørte boligområder og medarbejdere fra forvaltningen og AC, der skal se på mulighederne for at optimere deres affaldsordninger.

Brugergruppen
for Forsyningsområdet i Albertslund Kommune

Varmeforsynings anlægsplan og budget for 2018 samt 2019-2021

Dato: 14. juni 2017
Sags nr.:
Sagsbehandler: hkj

Anlæg

Varmeforsyningen har foretaget en gennemgang af anlægsplanen for budget 2018 og for budgetoverslagsårene 2019 – 2021, hvilket har givet anledning til en række korrektioner.

Nedenstående tabel viser den samlede anlægsplan for perioden 2018 – 2021.

1.000 kr.	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Oprindeligt anlægsplan	31.509	26.953	12.301	17.800
Ny anlægsplan	40.309	30.853	23.301	17.800
Ændring	8.800	3.900	11.000	0

Den specificerede anlægsplan er vedhæftet som bilag 1.

Samlet for perioden 2018 – 2021 vil det betyde en øget anlægsbudget på 23.700.000 kr., og et tilsvarende rådighedsbeløb.

Anlægsbevilling og rådighedsbeløb i budget 2018 frigives i forbindelse med budgetvedtagelsen, mens de afsætte beløb i overslagsårene først frigives i de aktuelle år.

”Oprindelige anlægsplan” i tabellen ovenfor er et udtryk for dispositioner, som Kommunalbestyrelsen tidligere er godkendt, og derfor kan indgå som en del af finansieringen af den ny anlægsplan og bevilling. Den ny anlægsplan er hovedsageligt et udtryk for en videreførelse af eksisterende projekter med omlægning af fjernvarme-ledninger primært vedrørende renoveringsprojekterne i Albertslund Syd og Vest. Kun udskiftning af 2 af værkets servicebiler er medtaget som nye anlæg.

Budget 2018 og overslagsår

Budgettet på Forsyningsområdet er udarbejdet efter hvile-i-sig-selv princippet, hvilket betyder at udgifter og indtægter over tid skal balancere.

Den ny anlægsplan giver anledning til ændringer i henlæggelser og afskrivninger, idet tidligere vedtagne principper fastholdes. Henlæggelserne foretages efter reglerne i varmforsyningsloven således, at der max. kan henlægges 20% pr. år. og max. 75% i alt af anlægsudgiften. Henlæggelserne

ØKONOMI & STAB

Økonomi Økonomistyring

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

okonomiogstab@albertslund.dk
T 43 68 68 68

kan tidligst foretages 5 år forud for anlægsprojektet, og skal fratrækkes inden beregning af afskrivninger. Afskrivningsprofilen er fortsat 20 år.

Efter godkendelse af anlægsplanen vil de konkrete og afledte beregninger blive foretaget og indarbejdet i budgetforslag for 2018, hvorefter den faktiske takst vil blive beregnet.

Varmeforsyningens budget og takster vil indgå i Kommunalbestyrelsens 1. behandling af budgettet d. 12. september 2017, og vil blive forelagt Brugergruppen til godkendelse d. 27. september 2017. Kommunalbestyrelsen vedtager endeligt budget og takster ved 2. behandlingen d. 10. oktober 2017.

ØS, hkj.
14. juni 20177

Bilag 1: Anlægsplan for varmeforsyningen 2018 - 2021

Samlet anlægsplan i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	31.509	26.953	12.301	17.800
Ny bevilling	40.309	30.853	23.301	17.800
Ændring	8.800	3.900	11.000	0

Albertslund Syd i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	12.500	10.500	0	0
Ny bevilling	14.000	14.000	11.000	0
Ændring	1.500	3.500	11.000	0

Albertslund Vest i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	6.000	3.500	0	0
Ny bevilling	13.500	7.900	0	0
Ændring	7.500	4.400	0	0

Måler arbejde i Syd og Vest i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	1.209	753	0	0
Ny bevilling	1.209	753	0	0
Ændring	0	0	0	0

Hyldespjældet i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	4.000	4.000	0	0
Ny bevilling	0	0	0	0
Ændring	-4.000	-4.000	0	0

Morbærhaven i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	0	400	0	0
Ny bevilling	0	0	0	0
Ændring	0	-400	0	0

Privat tilslutningsanlæg (TAO) i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	2.200	2.200	2.200	2.200
Ny bevilling	2.200	2.200	2.200	2.200
Ændring	0	0	0	0

Erhvervsmæssigt tilslutningsanlæg (TAO) i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	600	600	600	600
Ny bevilling	2.000	1.000	600	600
Ændring	1.400	400	0	0

Fjernaflysning af målere i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	5.000	5.000	0	0
Ny bevilling	5.000	5.000	0	0
Ændring	0	0	0	0

Ledningsomlægning til lavtemperatur i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	0	0	9.501	15.000
Ny bevilling	0	0	9.501	15.000
Ændring	0	0	0	0

Udskiftning af 2 biler i 1.000 kr.

	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Bevilling	0	0	0	0
Ny bevilling	400.000	0	0	0
Ændring	400.000	0	0	0

Positivt fortegn i ændringsrække svarer til en forøgelse af anlægsbevillingen

Negativt fortegn i ændringsrækken svarer til reduktion af anlægsbevillingen

Modtager(e): [Navn(e)]
cc: [Navn(e)]

Evaluering af 25 års jubilæum for grønt regnskab

Generelt indtryk

Arrangementet var velorganiseret, godt tilrettelagt og hyggeligt. Det fungerede godt med inspirationsboderne.

Birkelundgård var en flot ramme og samarbejdet med kulturföreningen fungerede godt.

Der blev talt mellem 90-100 fremmødte, hvilket er et pænt antal, men det skal overvejes om man kan gøre mere for at øge antallet af deltagere. Herunder hvem man vil tiltrække – flere borgere eller fagfolk?

Godt med tilmeldingsmodul – både for at få en fornemmelse af hvor mange der kommer og fordi det virker mere forpligtende.

Forslag til kommende år

Frem for et mindre, årligt tilbagevendende arrangement foreslås det at lave et større arrangement (på niveau med 25 års jubilæet) hvert 3.-5. år.

Arrangementet kan med fordel afholdes i samarbejde med Gate 21. Det giver os mulighed for at samarbejde med nogle af Gate 21's medlemskommuner. Det kunne f.eks. være med omegnskommunerne for at sætte fokus på hvad vi kan og gør for miljøet. Et samarbejde med Gate 21 vil give os mulighed for at trække på Gate 21's professionelle eventorganisation og samtidig appellere til en bredere målgruppe. Et fælles arrangement med omegnskommunerne kan også være udgangspunkt for at afklare fremadrettede samarbejdsmuligheder indenfor miljøområdet.

Her kunne man indbyde en eller flere "trækplastre" udefra, fx invitere en klimaekspert, eller en anden som har stor viden på miljø/klimaområdet eller nogle med mere folkelig appel som fx Tor Nørretranders til at tale og dermed åbne arrangementet op og forhåbentlig tiltrække flere deltagere.

De andre år kunne Grønt Regnskab præsenteres ved en mindre "bod" på Grøn Dag, hvor borgene kunne have mulighed for selv at se tallene for deres boligområder eller institutioner på en visuelt lettilgængelig måde. En udfordring vil dog være at nå at få Grønt Regnskab færdigt til Grøn Dag, da den allerede afholdes i slutningen af april.

Dato: 29. maj 2017
Sags nr.:
Sagsbehandler: MG

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

Miljø & Teknik
Bydata & Miljøledelse

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

mt@albertslund.dk
T 43 68 68 68

EVALUERING af Grøn Dag 2017

Tilstede: Keld, Allan, Christian, Mia, Anne, Helene

1. Hvad gik godt?
Generelt var det en rigtig god dag trods vejret.
De fleste boder fungerede godt. Folk var tilfredse.
Pilefletworkshop var en stor succes. Næste år skal den afskærmes og der skal stå, at der max kan deltage 8 ad gangen.
Skiltene fungerede rigtig godt, især i laden. Der skal købes rigeligt kridt.
2. Hvad gik mindre godt?
Plantebytteboden var ikke den store succes. Folk har ikke planter med hjemmefra. Generelt skal vi ikke basere en aktivitet på, at folk har noget med hjemmefra.
3. Hvordan skal vi forbedre arrangementet til næste år?
Kager fra Produktionsskolen er en god idé, anden slags kage næste år.
Hvis der er udsigt til regn skal brøndene tjekkes / renses inden.
Flisen skal lægges så den ikke fylder ud på pladsen.
Ponyfolket skal have en pavillon.
Bedre skiltning ind til carporten.
4. Morgenmadsboden
Passerne af morgenmadsboden skal informeres om det ønskede serviceniveau inden dagen. Anne har lavet "to-do" seddel til morgenmadsboden. Skal lamineres og lægges i boden. Alt til boden skal samles ét sted.
5. Andet
Mia har taget masser af fotos.
Der er samlet et lager med ting til Grøn Dag.
Folder også till næste år. Samme format og husstandsomdeling. Fungerer både som opreklamering OG information om hvad der foregår i kommunen på miljøområdet.
Plakaten skal laves lidt tidligere.
Vi poster på kommunens store Facebooksider men laver ikke selv en side.
6. Ideer til næste år
Fjernvarme: Fjernvarmes folk skal lokkes med næste år.
Vejarbejde: 1 m2 asfalt med prisskilt og holdt op imod andre ting, der koster.
Smart home
7. Grøn dag 2018 kommer til at være 1. lørdag i maj (5. maj) da sidste lørdag i april i 2018 falder sammen med Store Bededag, som er en stor konfirmations-weekend.

Forum: Naturgruppen
Tid: Onsdag den 5. april 2017 kl. 1730-1930
Sted: Rådhuset – Mødelokale 1

Deltagere: Poul Evald Hansen (Danmarks Naturfredningsforening)
Arne Lie (St. Vejleådalgruppen)
Bodil Rasmussen (St. Vejle Å Kogræsserforening)
Anne Wilms (Friluftsrådet)
Hans Lythans (Danmarks Naturfredningsforening)
Katrine Søbye (Natur & Ungdom)
Henning Sørensen (Beboer, Galgebakken)
Jan Holm (Albertslund kommune)

Afbud: Kate Sandberg (Albertslund Kogræsser- og Naturplejeselskab)
Kasper Smith (Danmarks Naturfredningsforening)
Lars Clark (Grønne Familier)
Kjeld Willerslev (Bjørnens Sportsfiskerforening)
Stephan Springborg (Naturstyrelsen – Vestskoven)
Anne-Marie Flensborg

Dato: 27. april 2017
Sags nr.: 01.05.12-A08-1-17
Sagsbehandler: JHM

Referent: Anne Wilms

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden.
2. Orientering fra formanden: a. Møde med Dyregården, b. Møde med Høje Taastrup Kommune om synlige betonrør og køreplader
3. Orientering fra arbejds- og følgegrupper:
 - a. Kanalfølgegruppen v/Arne og Katrine.
 - b. Harrestrup Å v/Lars og Poul Evald.
 - c. St. Vejleå (Friluftsrådet) v/Arne, Anne og Kjeld.
 - d. Høringer og sager fra andre forvaltninger v/?
4. Orientering fra foreningerne.
5. Orientering fra forvaltningen: a. Biotopia, b. Harrestrup Mose som del af Harrestrup Å-klimasikringsprojekt, c. Grønt Regnskab 2016 – orientering om status på naturområdet 2016, d. Vandhaverne – renovering og genplantning vinter-forår 2017-2018, e. renholdelse i naturområder m.v., f. Birkelundsparken – beplantningspleje igangsat.
6. Forslag til drøftelse: a. Arbejdsgruppe om hvilke naturhensyn og grønne områder kommende bebyggelser skal tage hensyn til (fx Fængselsgrunden, Hyldagergrunden, grund ved Trippendalsvej), b. Årlig Naturgruppedag, hvor Albertslunderne inviteres ud for at besøge en del af naturen, c. Vestskovens 50 års jubilæum – en gave fra Naturgruppen? d. Mærkesager og kommunalvalget?, e. nyt punkt til dagsordenen om Skoven og Skovbrugerrådet.
7. Punkter til drøftelse: a. Ridning i Egelundsparken – tilladt? Skiltning? Lovliggørelse? Vedligeholdelse af ridestien ved golfbanen?
8. Opfølgningssager – forventningsafstemning; se selvstændigt ark.
9. Næste møde: Onsdag den 21. juni 2017.
10. Evt.

Referat - Enkelte punkter og emner er efter enighed tilføjet og fremgår af referatet.

Ad 1: Godkendelse af dagsorden – godkendt.

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

**Ejendom, Vej & Park
Trafik & Natur**

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Ad 2: Orientering fra formanden:

- a. Møde med Dyregården: Arne, Katrine og Jan har holdt møde med Dyregården, bl.a. vedr. græsningstryk på foldene i Egelundparken. Dyregården var generelt meget imødekommende overfor Naturgruppens ønsker. Dyregården har gennem vinteren haft udfordringer med plads til dyrene, hvorfor der har været dyr på foldene en stor del af tiden. Jan samarbejder med Dyregården om at finde muligheder at lade dyrene være på Dyregården om vinteren, for herved ikke at belaste engarealerne om vinteren og undgår at skulle køre mad ud til dyrene. Der skal ikke fodres på engarealer, da hensigten med afgræsningen også er at gøre arealerne mindre næringsrigt, til gavn for en anden type af dyr og planter. Dyregården foreslog etablering af brugergruppe i forbindelse med driften.
- b. Møde med Høje-Taastrup Kommune: Jan og Arne har (via Agenda rådet i HTK) holdt møde med Arne S. Larsen fra Miljø i HTK. Der var stor velvilje fra HTK for etablering af samarbejde på embedsmandsniveau angående et muligt omløb af St. Vejleå uden om Tueholm - og Vallensbæk Sø.

Betonrør i Egelundparken (på HTK's arealer) er jf. Arne S. Larsen rør til sikring mod regnvand i hovedkloakrør, som ligger under de synlige rør. Arne S har lovet Arne Lie på næste Agenda Råds møde i HTK at orientere om muligheder for at gøre dem mindre synlig, evt. nedlægge nogle af dem.

Kørepladerne, som ligeledes findes i Egelundparken er udlagt i forbindelse med nedgravning af el-ledninger.

Ad 3: Orientering fra arbejds- og følgegrupper:

- a. Kanalfølgegruppen v/Arne og Katrine: Der har været afholdt møde i kanalgruppen. Arne udsender referat til NG – kan alternativt ses på <http://albertslund.dk/borger/by-trafik-og-natur/byen-i-udvikling/renovering-af-kanalgaden/referater-fra-foelgegruppe//>
- b. Harrestrup Å v/Lars Clark og Poul Evald: Intet nyt – punktet bibeholdes, da der formodentlig sker noget i løbet af 2017.
- c. St. Vejleå (Friluftsrådet) v/Anne og Kjeld: Tilbud på skitseprojekt sendt til Albertslund kommune – afventer behandling.

Bassin P forventes sløjftet i samarbejde med HOFOR. Jan kontakter HOFOR med henblik på status og for at høre vedr. holdning til fremsendt forslag fra Albertslund Naturgruppe om vandhaver ved Toftekærgrøften.

St. Vejleådalgruppen skal være opmærksom på ændringer i forbindelse med ny lokalplan for Hyldagerparken.

Poul Evald har sendt mail vedr. de historiske ændringer på hhv. Nybølle og t. Vejleå. Arne videresender mail til NG's medlemmer.

Stort ønske fra NG om slåning/rensning af St. Vejleås forløb gennem Egelundparken. Jan ville forsøge at medtage dette i driftsplan for 2018.

Anne og Katrine arbejder på oplæg til paddehul-placeringer langs St. Vejleå, som først forelægges St. Vejleådalgruppen, som er anker på dette naturprojekt.

- d. Høringer og sager fra andre forvaltninger v/Klaus

Klaus har holdt øje med høringer i Albertslund kommune. Se evt.

<http://albertslund.dk/borger/by-trafik-og-natur/ihoring/>

Klaus gjorde opmærksom på følgende høringer:

Urban farming – se <http://albertslund.dk/media/1712210/strategi-for-urban-farming-i-albertslund-2016-2025.pdf>. Urban farming inviteres til et møde med NG.

Affaldssortering – se <http://albertslund.dk/borger/by-trafik-og-natur/ihoring/regulativer-for-husholdningsaffald-og-erhvervsaffald/>

- e. 10 % mere natur v/Katrine, Arne og Anne

Forslag fra denne arbejdsgruppe (NG og ACA) til Biotopia i Birkelundparken kommer på KB's møde i april. Arne rundsender oplægget

Ad 4: Orientering fra foreningerne:

- a. Natur & Ungdom – spændende årsprogram klar.
b. St. Vejle Å Kogræsserforening (Bodil) - Dyr sættes ud primo maj.

Kogræsserforeningen har stadig problemer med planten Engbrandbæger. Arne har taget udforingen op på Agenda Rådet i HTK, og konklusionen er at kommunen har problemet mange steder, og høstning vil være bedst. Kogræsserforeningen har talt med Dyregården, som har tilbudt at slå, forudsat at der etableres adgangsvej.

- c. Danmarks Naturfredningsforening (Poul Evald, Katrine og Klaus) - DN, Albertslund fylder 40 – der afholdes reception d. 9. juni fra 14:30 – 18:00 – invitation følger.

DN plantede en eg (fødselsdagsgave til Vestskoven) på Vestskovens fødselsdag. Se bl.a.

<http://albertslund.lokalavisen.dk/apps/pbcs.dll/gallery?Site=PL&Date=20170401&Category=ALBERTSLUNDPOSTEN&ArtNo=401009999&Ref=PH>

Der har været afholdt affaldsindsamling d. 2. april – ca. 800 kg affald blev indsamlet.

Årets båltaler ved Skt. Hans på Herstedhøje er klar, det bliver Jan Holm.

- d. Friluftsrådet (Anne) - Friluftsrådet, kreds Storkøbenhavn Vest har afholdt kredsrepræsentantskabsmøde – Arne blev genvalgt til kredsbestyrelsen.

Ad 5: Orientering fra forvaltningen:

- a. Biotopia – Se pkt. 3e.
- b. Harrestrup Mose - 18. april afholdes møde vedr. delprojekter for Harrestrup Mose på embedsmandsniveau. Forventet afrapportering i efteråret 2017. Anne Adamsen deltager fra Albertslund kommune.
- c. Grønt Regnskab 2016 - Grønt regnskab forventes præsenteret på Grøn Dag. Jans bidrag forventes bl.a. at indeholde Våde enge i Kongsholmparken, Undersøgelse fra Fiskeøkologisk Institut og Paddehuller.
- d. Vandhaverne - I forbindelse med renovering af kanalen påtænker forvaltningen at forsøge at få renoveret og genplantet i vandhaverne i efterår/vinter 2017-2018. NG bakkede op om initiativet.
- e. Renholdelse i naturområder - Materialegården fjerner løbende ubenyttede affaldsstativer, hvis der efterfølgende viser sig at være behov opsættes affaldsstativer igen. Der er stort fokus fra Materialegårdens medarbejdere på renholdelse af kommunens arealer. DN gjorde opmærksom på, at området mellem Læhegnet og Roskildevej ikke er renholdt. Jan informerede om, at området hører til COOP, hvorfor de har renholdelsespligten. Arne understreget at det for ham var vigtig at spareøvelse ikke kun gik på at fjerne affaldsstativer, men i høj grad om at allokere ressourcerne hen i naturparkernes drift, til gavn for oplevelsesmulighederne for Albertslundere, gennem et mere varieret dyre- og planteliv, samt naturbænke(kan være store sten, træstammer o. lign naturlige materialer som falder ind i omgivelserne) strategisk placeret rundet om i naturparkerne.
- f. Birkelundsparken - Beplantningsrenovering af Birkelundsparken er igangsat i et prøvefelt. Prøvefeltet ligger nord for Politigården (mellem bassin T og Politigården).
- g. Flink af natur - Albertslund har fravalgt deltagelse i Friluftsrådets kampagne "Flink af natur", som i år har fokus på hund i snor.
- h. Vandråd - Der skal etableres vandråd for Køge Bugt området. Solrød kommune har fået hvervet som sekretariat, og har hyret NIRAS til at stå for dette arbejde. Vand fra Albertslund løber også til Roskilde Fjord; her er Løjre sekretariat. Vandrådenes medlemmer vil blive udpeget den 20. april.

Ad 6: Forslag til drøftelse:

- a. Arbejdsgruppe vedr. kommende bebyggelser - Arne foreslog, at NG nedsatte en arbejdsgruppe, som kunne fokusere på de områder, som skal bebygges i de kommende år. På denne måde kan NG potentielt måske præge bebyggelserne med tanke på bl.a. spredningskorridorer

osv. Det gælder om at være med i projekterne næsten inden de går i gang. Henning og Klaus vil kigge på områderne, og vil (evt.) i samarbejde med Jan udarbejde en prioriteringsliste til det kommende møde i NG.

- b. Årlig Naturdag - Arne foreslog, at NG afholdt en årlig Naturdag for kommunens borgere i et af kommunens mange grønne områder. Målet skal være, at synliggøre NG og få borgerne ud og opleve kommunen. Arne foreslog at NG inviterede Kristel fra HTK til et møde, hvor hun kunne komme med information om, hvordan HTK afholder Skovens Dag med stor succes. NG tilsluttet sig idéen og gruppen vil arbejde videre på at konkretisere Naturdag Albertslund. Desuden blev det besluttet at uddeling NG pris til et grønt natur initiativ kunne kombineres med Naturdag Albertslund.
- c. Vestskovens 50 års fødselsdag – Dagen fejres søndag den 7. maj. Katrine har kigget på områder i Vestskoven, hvor det (formodentlig) vil være muligt at etablere en ny sø. Begge områder ligger i området omkring Lilleskolen i Herstedøster. Poul Evald oplyste, at Stephan Springborg (NST) for år tilbage har fået foretaget undersøgelser af jorden, og at der burde være en god membran, så en sø er en mulighed. PE informerede om, at han sammen med Skovrider, Kim Søderlund og Ole Bertelsen (FR) sidder i bedømmelsesudvalget, som skal være gaven. Anne undersøger, hvornår der er frist for tilkendegivelse af "gave-forslag".

Katrine, Bodil og Anne udarbejder et oplæg til "gave-forslag". Jan tilbød at kigge "gave-forslaget" igennem inden indsendelse.

- d. Mærkesager og kommunalvalget - Forslag om at NG udfordrer politikerne inden KV 17 med spørgsmål vedr. naturen. Dette kan gøres via sociale medier, valgmøder eller andet. Arne kan kontaktes, hvis man har ideer. Poul Evald foreslog at holde valgmøde i samarbejde med ACA. Ikke alle bifaldt denne ide, da ACA's ansatte er ansat af kommunen.
- e. Skovbrugerråd - Nyt punkt til dagsorden omhandlende skoven / skovbrugerrådet. Arne ønsker "skoven", som et fast punkt på dagsordenen, således at NG orienteres om afholdte skovbrugerråd eller andre tiltag i Vestskoven. Samt bedre mulighed for NG at komme med input til skovbrugerrådet, enten via kommunens repræsentant eller repræsentant fra DN samt Friluftsrådet. Poul Evald deltager i skovbrugerråd, som repræsentant for DN. Referater fra skovbrugerråd kan findes her: <http://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/borgerinddragelse/brugerraad/oestsjaelland/referater/>

Ad 7: Punkter til drøftelse:

- a. Ridning i Egelundsparken og Hyldagerparken – Principielt skal også ryttere kunne benytte de rekreative områder under hensyntagen til andre brugere og trafikanter på og ved stierne. Af hjemmesiden fremgår, at ridning ikke er tilladt i Egelundsparken – der bliver kigget på det og den rigtige formulering fundet. Ridning er ok på grusstien (den

gamle sti 31) og i græsrabatter.

- b. Vedligeholdelse af ridesti langs golfbanen – En henvendelse med et ønske om at kunne benytte ridestien langs sti 31 ved golfbanen har gjort, at der vil blive kigget på, hvad der skal til for at få ridestien frem i lyset igen; derefter tages der stilling til omfang af istandsættelse og vedligeholdelse (i forhold til behovet). Albertslund kommune vil gerne vedligeholde stien, underforudsætning af at rytterne også vil bruge den, og kun denne og ikke ride på cykelstien.
- c. Grøn Dag - Hvem har mulighed for at hjælpe ved Grøn Dag (d. 29. april) på Materialegården? Ring venligst til Arne, så han véd hvem som kan hjælpe tlf. 61776263. Der blev debatteret vedr. ideer til NG's stand – valget faldt på et stort kort over Albertslund, hvor grønne og blå arealer kan ses. Ideen er så, at borgerne kan melde ind, hvad de forskellige søer hedder. Jan sørger for det store kort. Anne sørger for et A4-ark med navne på medlemmerne i NG.
- d. Vestskoven 50 år - Miljø- og fødevareministeren deltager. Borgmestre fra Albertslund, Glostrup, Frederiksberg og København er inviteret. Natur og Ungdom og DN vil være repræsenteret

Ad 8: Opfølgningssager – selvstændigt ark blev gennemgået.

Ad 9: Næste møde 21. juni kl. 1730-1930 - Arne sørger for indkaldelse.

Ad 10: Eventuelt:

- a. Ændring af kommunegrænsen mod nord er tiltrådt af de 3 kommunalbestyrelser (Egedal, Ballerup og Albertslund), sagen ligger nu i Miljøministeriet.
- b. Punkter til næste møde: a. nye skilte til parker, b. navne på søer – hvad skal det bruges til?. C. Naturdag og Naturpris.

Efterfølgende møder:	Onsdag 13. september Onsdag 8. november Onsdag 6. december
Forkortelser:	HTK Høje Tåstrup Kommune NG Naturgruppen KB Kommunal Bestyrelsen FR Friluftsrådet ACA Agenda Center Albertslund NST Naturstyrelsen KV Kommunal Valg 2017